

DVI AUKSO KAINOS

SEPTYNIŲ DIDŽIŲJŲ LAISVOJO PASAULIO EMISIJOS BANKŲ NUTARIMAS NEPARDAVINĖTI SAVO TURIMO AUKSO PAŠALIECIAMS PRIVEDĖ PRIE DVIEJŲ AUKSO KAINŲ: VIEŲ TŲ SEPTYNIŲ BANKŲ TARPUSAVIO TRANSAKCIJOM IR ANTROS VISIEMS KI-TIEMS. — TĄ NUSTATYS PAREIKALAVIMŲ IR PASIŪLOS SANTYKIS.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Paskutiniuoju metu spekuliantams pradėjus pirkti auksą aukštesnėm už oficialią kainą, tas procesas galėjo privesti prie dar didesnio JAV ir D. Britanijos aukso rezervų sumažėjimo ir tuo pačiu pakirstų bet kokių pa-sitikėjimą tų kraštų valiutomis, kurios iki šiol turėjo, taip sakant, aukso vertę ir buvo pagrindu bet kokioms tarptautinėm prekybinėm ar finansinėm transakcijom. Tokios padėtis akivaizdoje septynių didžiųjų emisijos bankų valdytojais susirinkę Washingtone nutarė savo turimo aukso nepardavinėti 'pašalieciams', bet juo naudotis tik savo tarpe, skaičiuojant tą pačią kainą, būtent 35 doleriai už unciją. Tie bankai savo dispo-zicijoje turi milžinišką aukso kiekį: JAV -- apie 12 milijonų dolerių vertės, D. Britanija vis dar apie 1,8 bil. dol., Vokietija -- 4,1 bil. dol., Italija -- 2,3 bil. dol., Olandija -- 1,7 milijonus dol., Šveicarija -- 2,9 bil. dol. ir Belgija -- apie bi-lijoną.

Tas susitarimas ta-čiau buvo pasiūlytas tik po to, kai JAV pasižadė-

jo pakelti kitomis prie-monėmis savo valiutos vertę. Mat, iki šiol dole-riai, apamai imant, buvo net aukščiau verti-nami už auksą, nes jie nešė nuosimčius, tuo tarpu už aukso laikymą rei-kėjo pačiam mokėti -- vi-dutiniai apie 18 centų už unciją per metus. Speku-liantai ir nespekuliantai tačiau pradėjo dolerius keisti į auksą, nes bijo-jo, kad infliacija taip pa-kirs jų vertę, jog nepai-sant jų atnešamų nuosim-čių, jei juos padėsi į ban-ką ar investuos į pra-monę, apyskaitinio perio-do gale jie bus mažiau verti negu pradžioje. Tuo tarpu aukso vertė to-kios plėtotės akivaizdoje tikrai turėtų pakilti, nes praktiškai, išskyrus auksą, kiekvienos pre-kės kaina pakilo nuo 2 iki 5 kartų.

Auksas reikalingas ne tik taupymui 'juodai die-nai', bet ir pramoniniams tikslams, papuošalams, medicinai ir t.t. 35 dole-rių už unciją kaina yra tokia žema, kad JAV-bėse praktiškai neapsi-moka aukso gaminti.

Didžiausi aukso gamintojai šiuo metu yra Pietų Afrikoje, kur pro-dukcija siekia apie bili-jono dolerių vertę. Ant-roje vietoje, sakoma, yra Sovietų Sąjunga, ta-čiau kiek ji aukso turi ir jo pasigamina, yra paslaptis. Trečią vietą gamintojų tarpe turi Ka-nada su 115 milijonų do-lerių vertės produkcija. Kitų kraštų gamyba kažin ar siekia 100 mili-jonų dolerių vertę, visus kartu suėmus. Aplamai viso laisvojo pasaulio naujo aukso produkcija šiuo metu yra kiek ma-žesnė, negu pareikalavi-mas, dėl to aukso kainos galėtų kiek pakilti.

Iš kitos pusės, 7 emi-sijos bankų nutarimas praktiškai tų kraštų va-liutas atpalaidavo nuo aukso standarto ir artė-ja laikas, kad vieno ar kito krašto pinigai ir ofi-cialiai bus vertinami ne pagal turimo aukso re-zervų dydį, bet viso kraš-to ūkinę būklę ir pramo-nės gamybą. Tam laikui artėjant, dalis aukso, lai-komo emisijos banko sei-fuose, galės būti atiduota daugiau produktin-giems tikslams ir tu pa-čiu prisidėti prie aukso pasiūlos padidinimo.

Ar tas procesas tikrai įvyks, priklausys nuo JAV ūkio stabilizavimo. Faktinai JAV ūkinė būklė po 85 mėnesių neper-traukiamo gerbūvio yra labai gera, ją tačiau rei-kia suderinti su finansi-ne būkle. Šiuo metu tu-rima dviejų rūšių nepa-rastų išlaidų: karas Viet-name ir karas su skurdu. Tuo tarpu kai pirmam at-vejui išlaidų negalima mažinti, antram (ir ki-toms socialinėm prie-monėm) išlaidas kuriam laikui sumažinti galima, o, be to, amerikiečiai dabar mažiau moka mo-kesčių negu bet kada nuo antrojo pasaulinio karo, atseit, su palyginti nedi-deliu mokesčių pakėli-mu būtų galima jei ne subalansuoti, tai bent gerokai pagerinti biudže-tą ir su mažom pastan-gom pagerinti vadinamą mokesčių balansą. Pra-eitais metais, nors JAV ir išvežė daugiau pre-kių negu įvežė, beveik 4 milijonai dolerių daugiau iškeliavo iš šio krašto, (Nukelta į 2 psl.)



ALTS-gos Detroito skyriaus valdyba, kurios iniciatyva praeitais metais Detroito buvo suorganizuota Lietuvos mokytojų pagerbti akademija ir užsakyta sukurti kantatą "Lietuvos šviesos keliu. Sėdi iš kairės: ižd. Jonas Švoba, pirm. Amanas Musteikis, vicepirm. Alfonsas Gilvydis, Stovi sėkr. Vincas Vaičiūnas ir valdybos narys inž. Jonas Gaižutis. (Plačiau apie suruoštą Lietuvos mokytojų pagerbimą ir kantatą 5 psl.)

KORP! NEO-LITHUANIA PAMINĖJO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO SUKAKTĮ

Šiais metais nepapras-tai gausu Vasario 16 ak-to paskelbimo minėjimų. Šis minėjimas Korp! Neo-Lithuania yra virtęs tra-diciniu. Tad ir kovo 10 d. įvykęs minėjimas Jaunimo Centro didžio-joje salėje sutraukė gra-žų būrį akademinio jau-nimo, filisterių bei sve-čių. Minėjimui gerai pa-siruošta, programa įvai-ri ir įdomi.

Įnešama Korporacijos vėliava, sugiedamas Lie-tuvos himnas ir Korp! Neo-Lithuania Chicagos

padalinio pirmininkas Edas Modestas trumpu žodžiu atidaro šį iškil-mingą minėjimą ir kvie-čia prelegentę filiste-rę Aldoną Čekienę iš New Yorko skaityti pas-kaitytą (žiūr. Dirvos 34 nr.)

Trumpą žodį tarė Korp! Vyr. Valdybos vardu jos kultūrinį reikalų vadovas filiste-ris dr. Leonas Kriau-čeliūnas. Iškilmingasis aktas baigtas Gaudea-mus.

Meninėje dalyje pasi-rodė Korp! Neo-Lithua-nia akademinis jaunimas, kurį pristatė Chicagos padalinio pirm. Edas Mo-destas. Pakilus uždangai scena sumargavo įvai-riaspalviais tautiniais rūbais pasipuošusių 40 studentų. Malonu konsta-tuoti, kad greta dar ža-lio fukso, matėsi jau bai-gusių akademijas jaunų-jų filisterių, lygiai vik-riai ir šauniai besisukan-čių tautinių šokių sukū-riuose.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirminin-ko filisterio Algio Modes-to pastangomis ir rūpes-čiu sudarytas šokių ir dailiojo žodžio montažas buvo išpūdingas ir įvai-rus.

Į sceną ateina jauni-mas -- lietuviško kaimo vakarotojai -- dainuoda-mi "suk, suk ratelį", o mergaitės šoka "kepuri-nė". Eglei Juodvalkytei jautriai deklamuoja K. Binkio "Gėlės iš šieno", baletą šoka Kristina Žeb-rauskaitė. Dar nespėjus baletininkei padaryti pas-kutinį posūkį, Vytas Na-kas dainuoja jai "Mes su-sitikom tuomet" ir užbu-ria jaunąją baleriną. Juo-ką -- "Mokslininkas" at-lieka V. Kašubaitė ir R. Panaras, o po jų sukasi "Sukčius". Filisterio Vyt. Kasniūno "Vaidilu-

tės Pajautos mellė" ryš-kiai ir artistškai papa-sakojo Živilė Keliuoty-tė, o dūdorai R. Pana-ras ir A. Samuolis iš-pūtė "Sėdžių polangeliu". Ir vėl scena sumargavo besisukant "Šustui". Pa-sidalinę į atskiras gru-pes berniukai ir mergai-tės labai išpūdingai pa-dainavo "Jei tu būtum žu-vytėlė", kuri kartu su jaunimo atstovais atke-liavo iš Australijos Jau-nimo Kongreso metu ir čia greitai prigijo. Links-mas ištraukas iš Vaičiūno raštų perdavė V. Ruibytė ir A. Jonikas, o iš Žemaitės -- Z. Bur-neikytė ir R. Česas. Po jų mergaitės pašoko "Sa-dutė", pajavirinant talen-tingai balerina K. Žeb-rauskaitei. Šokių ir dai-liojo žodžio pynė baigta G. Modestavičienės -- Mes čia, o jūs ten, ku-rią gerai išpildė J. Val-kiūnas. Visiems šo-kiams ir dainoms akor-deonu palydėjo pats tau-tinių šokių vadovas Al-gis Modestas.

Uždarydamas minėji-mą Edas Modestas pa-dėjo programos daly-viams, svečiams ir kor-porantams už atsilanky-mą. Atskirą padėką pa-reiškė L. Žvynienė už paaukotus pyragaičius ir Č. Rukuižai už apšvieti-mo tvarkymą.

Minėjimo dalyviai, prie kavos puoduko, da-linosi patirtais išpū-džiais ir reiškė savo susižavėjimą mūsų uni-versitetiniu jaunimu. Jautresnieji ne vienas nubraukė ir džiaugsmo ašarą. Reikia pastebėti, kad šis minėjimas išsi-skyrė iš daugelio kitų programos įvairumu ir geru išpildymu. Visa minėjimo programa at-likta jaunųjų korporan-tų jėgomis ir pasiruo-šimu. (aj)

IŠ VISO PASAULIO

• IZRAELIO kariuomenės atakos į Jordanijos teritoriją privertė susirinkti JTO Saugumo Tarybai, kurioje Izrae-lio žygis buvo pasmerktas, ta-čiau nesusilaikė arabų reika-liaujamų nutarimų sankcijų pri-taikymo reikalu.

Izraelio vyriausybė atšikino savo žygį preventyvine akcija, kad užkirsti kelią arabų ruošia-miems puolimams.

Iš abiejų pusių paskelbtų žu-vusiųjų skaičiai siekia 350.

• GUB. N. A. ROCKEFEL-LERIS paskelbė nekandidatuo-sias į prezidentus, o visomis jėgomis remsis Nixono kan-didatūrą.

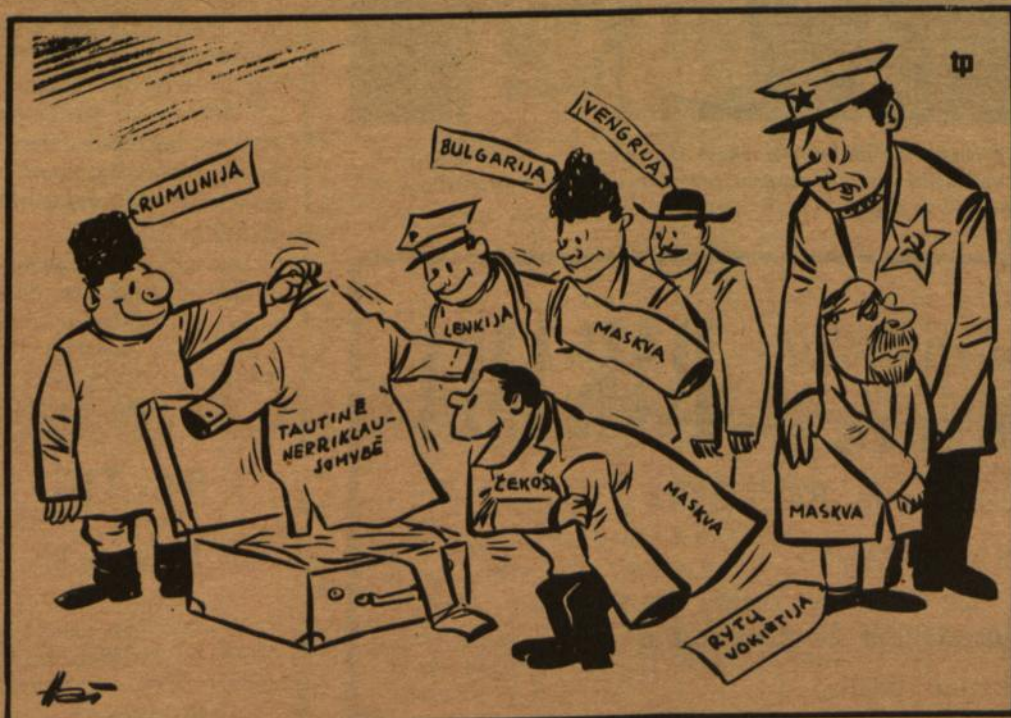
Respublikonų partijos žulams aiškiai pasisakius už R. Nixo-ną, Rockefellerio kandidatavi-mas tik suskaldytų partijos pas-tangas. Pasitraukiant iš pirmi-nių rinkimų, N.A. Rockefelleris tačiau neuždirdo durų jo no-minavimui konvencijos metu. Bet tam lieka labai mažos gali-mybės. Jo pasitraukimu nusivylę liko respublikonų liberaliojo sparno politikieriai.

• ĮVAIRIOS labdaros ir getto atstatymo komisijos ir institu-cijos buvo nustebintos Clevelan-do, patyrus, kad tiksliai šel-piamųjų šeimų išsikėlė gyventi kitur ir atstatymui numatyti ji namai stūkso tušti ir apleisti. Numatyti darbai ir lėšos buvo planuota skirti tikslui, ne-paremtam nei tikslėse statisti-ka nei informacija.

• VARŠUVOS Universiteto ir politechnikumo studentai pa-skelbė 36 val. "sėdėjimo strei-ką" protestuodami prieš studen-tų suiminėjimą.



Paryžiuje surengtame Vasario 16 minėjimo pobūvyje: Prancūzijos LB valdybos pirm. kun. J. Petrošius, V. Lozoraitienė ir Lietu-vos Diplomatinijos Šešas S. Lozoraitis.



Ma skva: -- Neklausykite jo ir nekeiskite švarkų į marškinius!...



Philadelphijos tautinių šokių grupė "Žilvinas" išpildant meninę programą pabaltiečių bankete.

PABALTIEČIŲ BANKETAS PHILADELPHIJOJE

Kaip jau buvo anksčiau rašyta, Philadelphia Vasario 16 minėjimą užbaigia kovo mėn. 9 d. bendru pabaltiečių banketu Sheraton Hotel. Prieš banketą šiame viešbutyje vyko spaudos konferencija, kurioje dalyvavo Pabaltijo valstybių ministrai: estų E. Jaakson, latvių A. Spekke, lietuvių J. Kajeckas, Philadelphia Inquirer reporteris D. Sama, lietuvių, latvių ir estų spaudos atstovai. Čia minėti ministrai davė savo pareiškimus apie jų darbo sąlygas ir veiklą atstovaujant jų valstybes.

Jų nuomone, Pabaltijo valstybių klausimo iškelimas Jungtinėse Tautose neatnešų laukiamų rezultatų.

Po spaudos konferencijos visi ministrai, dalyvaujant gražiam būriui pabaltiečių, nuvyko į Independence Square ir padėjo vainiką prie Lais-

vės Varpo. Čia ministras J. Kajeckas pasakė trumpą kalbą.

Vakare naujame ir moderniškame Sheraton Hotel vyko banketas. Į banketą atsilankė apie 1000 asmenų, taip kad nors ir didelė Grand Ball room salė, nebesutalpino užimti stalus balkone. Lietuvių dalyvavo apie 600, apie 300 latvių ir estų ir didelė dalis kvies-

tų svečių amerikiečių. Iš amerikiečių pareigūnų pažymėtini Philadelphia miesto burmistras J. Tate su žmona, kurs buvo apdovanotas gėlėmis ir banketo metu pasakė gražią kalbą. Kongresmanas Daniel J. Flood atvykęs iš Washingtono buvo pagrindinis kalbėtojas. Jo kalba vertinga ir išsami. Matyti, gerai susipažinęs su Europos ir bolševizmo proble-



Lietuvos atstovas J. Kajeckas kalba pabaltiečių bankete. Dešinėje sėdi adv. S. Mankas.

mis. Pennsylvanijos universiteto, tai pirmas universitetas Amerikoje, kuriame studijuojamos lietuvių, latvių ir senprisių kalbos, prezidentas G.P. Harnwell. Paul Jones-- Philadelphia Inquirer redaktorius. Dągelis teisėjų, advokatų, biznierių ir kitų amerikiečių sluoksniuose įtakingų asmenų. Taip pat bankete dalyvavo visi trys Pabaltijo ministrai. Nors bankete apie 600 asmenų buvo lietuviai, tačiau paprastuose parengimuose matomi veidai lygpraskydo, juos nustelbė veidai, kurių dar nesame matę, bet jie yra lietuviškos kilmės, gerai išikūrę ir tautybės jausmo dar nepraradę, tik juos reikia išjudinti. Nematyti buvo kai kurių veidų, kurie atrodo tikrai turėjo dalyvauti. Gražu, kad buvo labai daug jaunimo. Taigi, senimui pasitraukus, bus kam kovą tęsti už laisvę.

Banketą pradėjo Algis Gečys -- Amerikos Pabaltiečių Komiteto pirmininkas. Invokaciją sukalbėjo prel. V. Martus. Visoms išsilmėms vyksiai vadovavo advokatas St. Mankas. Banketo metu meninę dalį išpildė lietuvių tautinių šokių grupė, latvių choras ir estai su tautiniais šokiais. Meninė dalis buvo žemo lygio ir gal nereikalinga, jei nepajėgime turėti vertingesnės.

Už nuopelnus keliant Pabaltijo tautų vardą, kovą prieš bolševizmą ir Pabaltijos vargų ir laisvės troškimo įvertinimą ir garsinimą, Pabaltijo Komiteto vardu buvo įteiktos dovanos -- metalinės plokštės su atitinkamais įrašais. Lietuviai tokią dovaną įteikė kardinolui J. Krol. Latviai -- Pennsylvania Universiteto prezidentui G. P. Harnwell. Estai -- kongresmanui D. J.



Pabaltiečių diplomatiniai atstovai spaudos konferencijoje. Iš kairės: Lietuvos -- J. Kajeckas, Latvijos -- dr. Arnold Spekke ir Estijos -- Ernest Jackson.



Pabaltiečių bankete Philadelphijoje prie garbės stalo burmistras James H.J. Tate su žmona ir kongresmanas Daniel J. Flood su žmona.

Flood. Dovanas įteikė šių tautų ministrai. A. Gečys pabaltiečių vardu tokią pat dovaną įteikė Philadelphia Inquirer redaktoriui Paul Jones.

Oficialioji banketo programa buvo ilgoka. Kalbėtojai-svečiai po prieš banketą pavašintų kokteilų, buvo iškalbinesni. Vakarienie gera. Orkestras puikus. Bilietai įėjimo nebrangūs. Gal ir nuostolių iš šio parengimo nebus, nežiūrint daugelio kviestų svečių, kuriems viskas buvo nemokamai.

Bendrai, nežiūrint kai kurių trūkumų, banketas reikia laikyti pavykusiu. Išėita į puošniausią Philadelphijos viešbutį. Padidinta daug užsėdusių

VISOS NUOTRAUKOS V. GRUZDŽIO

sių lietuvių. Išgarsintas lietuvių vardas spaudoje (gražūs atsiliepimai Philadelphia Inquirer, Philadelphia Bulletin ir kt.). Užmegsta daug artimų pažinčių su įtakingais amerikiečiais, taip kad sekančiam didesniai žygiui bus lengviau ką nors ruošti. Gal kai kam buvo nuobodoka per kalbas, ar kai kas negalėjo jų girdėti, bet turėtume neužmiršti, kad šis banketas buvo propagandinis, mūsų laisvės troškimo garsinimas, o ne tik pasilinksminimo balius, nors ir tam užteko laiko. (pu)

Dvi aukso kainos...

(Atkelta iš 1 psl.)

negu įkeliavo. Tie 'emigravę' doleriai ir prisidėjo prie paskutinės spekuliantų akcijos, nes nebuvo aišku, ko jie verti ir kaip ilgai liks tos vertės.

Sutvarkyti finansus labai kliūdo faktas, kad dabar JAV pradeda pergyventi priešrinkiminę karštligę. Mat, finansų sutvarkymas reikalauja naujų naštų -- mokesčių padidinimo ir kredito pabranginimo forma -- uždėjimą ant eilinių gyventojų pečių, o apie tai kandidatai nenori kalbėti ir to nenori daryti dabar esantieji valdžioje.



Grupė garbės svečių pabaltiečių bankete Philadelphijoje. Stovi iš kairės: adv. A. Novosaitis, p. Čeladinienė, Vilniaus universiteto prezidentas kun. R. Welsh, senatorius J. Byrne su žmona, p. W. Longstreth ir Pabaltiečių Komiteto pirm. inž. A. Gečys.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Tik per Angliją... Pigiau, greičiau, geriau, galima pasiųsti dovanų siuntinėlius savo artimiesiems Lietuvoje.

Artėjant vasarai, dabar, jau pats laikas pagalbėti kokį dovanų siuntinėlių sudaryti ir pasiųsti savo giminėms. Žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiškus ir labai naudingus siuntinius.

VASARINIS 1968. 1.

Gėlėto, nepermatomo, storo nailono medžiaga dėl 4 suknelių, 3 1/2 jardo vilnonės angliskos labai geros vyriškai eilutei medžiagos, 3 1/2 jardo, vilnonės angliskos moteriškai eilutei medžiagos, 1 terelino bliuskutė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 p. vyriškų arba moteriškų geriausios rūšies nailoninių kojinių.

\$75.00.

VASARINIS 1968. 2.

Pavasariniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3 1/2 jardo vilnonės angliskos puikios eilutei medžiagos, stora nepermatomo nailono medžiaga dėl dviejų suknelių, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai labai geros rūšies nailoniniai marškiniai, 1 sv. šokoladinių saldinių, vyriškas arba moteriškas nailoninis liptpaltis.

\$75.00.

Taip pat, į betkurį siuntinį galima pridėti žemiau išvardintus dalykus, kurie yra visada naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė skarelė \$4.00, nailoninis itališkas liptpaltis \$10.00, vyriški arba moteriški megstukai \$12.00, nailoniniai marškiniai vyriški \$7.00, vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojinės \$2.00.

BALTIC STORES LTD.,
(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir jūsų pačių supirktus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siunčiami šeimai.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00 Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina; tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Teisingai ALT S-gos valdyba pastebi savo kovo 16 d. bendraraštyje, kad "ALT S-gos veiklos barai yra platūs: pirmoje eilėje besirūpinama Lietuvos valstybės atstatymu, ji kartu ypatingą dėmesį kreipia lietuvių išlaikymui, lietuvių susipratimo stiprinimui, tautinės kultūros ugdymui. Tokiu būdu S-ga reiškiasi ir politinėje ir kultūrinėje plotmėje. O pagrindinės jos veiklos lastelės yra skyriai, kurie atsižvelgdami į vietos sąlygas ir bendraudami su kitomis patriotinėmis organizacijomis, stengiasi visose veiklos srityse tinkamai pasirodyti".

Ne kartą jau esame šioje vietoje pabrėžę, kad ALT S-gos skyrių veikla, įstatyta į tokią plačią ir atsakingą visuomeninių darbų ir uždavinių skalę, kaip organizacinio junginio dalis dažnai nukentčia savo pajėgiausią veikėjų dalį skirdama kitų organizacijų darbams vykdyti. Esmėje tai nėra smerktinas reiškinys, jei tie darbai ir išpareigojimai kitose organizacijose nesikerta ir nesikryžiuoja su pagrindiniais ALT S-gos uždaviniais ir idėjomis. Lietuvių tarpusavio susipratimo stiprinimas yra įmanomas tik su kitų organizacijų nariais bendradarbiaujant.

Bet kad kitų organizacijų nariai tinkamai įvertintų šią tikslų prasmę, būtina savybėje stiprėti, artimai bendradarbiauti, didžiųjų organizacijų tikslų siekiant atlikti eilę darbų, be kurių tie tikslai negali būti įgyvendinami.

Skyriuose pasireiškus norui savo veiklą vystyti planingai, ALT S-gos valdyba savo bendraraštyje ir patiekia visą eilę pozityvių sugestių, į kurias skyriai, pagal vietos sąlygas, turėtų atkreipti reikiamą dėmesį.

Bendraraštis būdingas ir tuo, kad atkreipiamas skyrių dėmesys į jaunimo reikšmę organizacijos stiprinimui ir jos ateičiai. Veikiančios ir ALT S-gos idėjomis artimos jaunimo organizacijos, kaip, pvz., Korp! Neo-Lithuania, visomis išgalėmis remtinės, gi jaunimas nepriklausąs organizacijoms skatintinas stoti į ALT S-gos skyrius.

Žinoma, šioje srityje neužtenka vien patarimų ar sugestių. Klausimas darosi kas kart aktualus. Jis reikalingas rimto, pozityvaus ir vispusiško apsvaistymo ir metodų nustatymo. Bendradarbiavimas su jaunąja karta būtinas gyvai ir gražių tikslų siekiančiai organizacijai.

NUSIKALTIMAS
LIETUVAI

Didelė skriauda, didelis paniekimas ir išdavimas įvyksta, kada lietuviai nustoja būti lietuviais, kai neberūpi lietuvišybę, neprisimena ar nenori pripažinti didingos mūsų tautos ir beveik užmiršta lietuvių kalbą. Tokiems tėvams didžiausias džiaugsmas kai jų mažai vaikučiai sumurma pirmą anglišką žodį. Ne kartą esu girdėjęs ateivę močiutę pasakojant, kad jos anūkas "geriau kalba angliškai negu lietuviškai", arba "tėvai nenori su juo kalbėti lietuviškai namuose, kad nesugadintų angliško akcento". Ar tokie žmonės dar turi teisę save vadinti lietuvių?

viais? Nors ir gimę Lietuvoje, jie neturi savyje tikro lietuviškumo. Kai sueina pašnekėti sekma dienais po mišią, tai jau girdi, kad viena, kita ateivė moteris angliškai bando susišnekėti, "Elo leidys, biūtiful diai..." Nesvarbu, kad prieš kelias minutes išklaušė lietuvišką mišią. Joms geriau daryti angliškai kalbėti negu lietuviškai -- kuri yra seniausia ir gražiausia iš visų kalbų ir kurią mokslininkai pripažįsta, kad vertingiausia mokėti.

Jau kokius tris kartus mėginome įsteigti liutuanistinę mokyklą mūsų mažojoje kolonijoje. Nepasisekė todėl, kad tėvai buvo nuomonės, kad kam čia reikia pinigų mokėti mokytojams. Yra ir tokių žmonių, kurie iš tikrųjų širdies myli Lietuvą ir entuziastingai dirba jos naudai, bet po kiek laiko ir jiems praeina noras sielotis lietuvių.

Lietuva turi didingiausių praeitį Europos valstybių tarpe. Lietuva Vytauto Didžiojo laikais tęsėsi nuo Baltijos ligi Juodosios jūros. Buvo garbingiausia valstybė

Labai gailiuosi neturėjęs progos pilnumoje išgirsti prof. Salio idėmą tema padaryto pranešimo. Kai bandoma palaidai atpasakoti mokslinį referatą, iškyla galimybė daug ką esminio praleisti.

Taip, pav. pasigendu ankstesnių (neitaspabodęs Šventas Bruno) šaltinių. Jų yra kur kas daugiau, nei mūsųose įprastai manyti. Žemiau pateiksiu tik keletą ryškesnių pavyzdžių:

Šaltinis 1-as bis: Romos Konsulo Valerijaus Flacco Mūšis su Prūsais (Borus) prie LITANA miško - vietovė nustatyta (195 m.)

2-as bis: LETŲ sukilimas Belgijoje (336 m.)

3-as bis: Pagal Ammianus Marcellinus, kairiajame Reino krante, taigi vėlesnį "frankų" teritorijoje, 357 metais buvo "Prefectus Laetorum" įstaiga (Codrus Theodosianus); pavaldiniai vadina mi LAETI, LETES, LITES, LETOVICI (pal. slavų LITOVCI).

4-as bis: Mobilizuojant Vakarų Europos tautas kovai prieš Attilą Katalonijos laukuose, Romos Konsulas Aetius ir Karalius Teodorikas pasikvietė talkon taip pat Saksonų, Sarmatų, Suevių ir jau minėtų LETŲ pulkus (Suevis, Letes) 451 m. birželio mėn. Čia pažymėtina, kad "Saxonais" buvo vadinti Vakarų Prūsijos - dešiniojo Reino kranto gyventojai. Juosius vėliau sutinkame išnaikinimo kovose prieš Karolio Didžiojo Frankus, - (tie belaisvius žudė tūkstančiais).

5-as bis: 30 metų prasliskus, LETŲ teritorijoje, kairiajame Reino krante vyksta genocidoti-pokautynės, visai primenančios vėliau kryžiuočių naudotą sistemą, kuomet jie žydinčias Prūsų, Žemaičių ir Sūduvos dalis išžudė ir išdeginę, "dykumą" - trakais pavertę.

Tai Burgundai veržėsi per Reiną į Prancūziją, iš jų gyvenviečių Pietų Vokietijoje bei Šveicarijoje:

"Jinai žovada pralekia TRAKŲ (Trikes) galulaukes, artėja prie RIKIO (Riak) krašto, ir matydama tolyje išnykstančią Burgundijos sieną maldauja savo palydovų, Frankų: -- Plėskite, deginkite, kairėj,

visam pasaulyje. O dabar kai kurie lietuviai Amerikoje visus šituos faktus užmiršta. Būkime nors dabar tikros širdies lietuviais ir prisiminkime mūsų tautą šiais 50-tais Laisvės Kovos Metais. Norėčiau, kad visi lietuviai didžiūtuši savo tauta ir kad visi kiti žinotų apie Lietuvą. Svarbiausia mūsų pareiga svetimoje šalyje skleisti lietuvių o ne ją užmiršti, tuo nusiikalstant Lietuvai.

Alvyda Guobytė
Providence, R.I.

Č. GEDGAUDAS

dešinėj, dvylika mylių GUDVALDO (Gudebald) krašto".

Chrotechildos giesmė 590-591 posmai. Šioji karžygė vėliau tapo Cloviso I-mo žmona (481-511).

Visgi LETAI spaudimą pilnai atlaikė, Burgundus nustūmė į pietus Rodano upės slėnin, o patys liko kur buvę, Reino pakrantėj.

Šis šaltinis mums ypač įdomus todėl, kad jis viename sakinyje cituoja net tris (deja, gana sudarkytus) lietuviškus žodžius, tuo būdu duodamas suprasti, kokia buvo toji LETŲ kalba.

a) TRAKAI, kaip žinome, tai išdeginamas miško plotas.

b) RIKIS: "Dar Dautkant pasijusta rykys-valdovas, ryke-karalystė; "Tij ponai wadinos rykejs arba karalejs "Wadeno ji didionjo konego arba rykio" (Būgos cituota)

c) GUDVALDO lietuvių ausiai aiškinti nereikia, daugelis net šių dienų mūsų pavardžių prasidea iš Gud, o dėl b-v svyravimo, žemaitija ir dabar tebevarvoja be skiltumo abi lytis (bulbe-bulve, senobinis-senovinis) gi ankstyvais viduramžiais ta pati raidė buvo įvairiai rašoma bei tariama pagal kalbą ir vietovę Europoje.

Kas svarbiausia, tie lietuviški žodžiai "savo vietoje", -- jie ne tik nerado prancūzų sakinių minties, bet ji paaiškina papildo, patvirtina.

6-as bis: Pagaliau Karolio Didžiojo laikais (800) mes sužinome, kas tie LETES-LEUDES buvo. Mat Karolio Imperijos sostinė buvo jų tarpe, Pareiny, ne Paryžiuje, o jįsai naudojo jų pulkus kaip asmens gvardiją; todėl iš jo archyvo jau turime pakankamai rašytos medžiagos jiems tiksliai apibūdinti. LEUDES, tvirtina šaltiniai, tai Karolio asmens apsaugos bajorai, raiteliai. Jie prisiekė ištikimai jį ginti iki mirties, karalius už tai jiems skyrė žemės dvarus valdymui. Jie buvo pilies (sostinės) karvedžio LUITFRED (LIAUDAREDO) valdomi, ir pagaliau jie buvo "frankai", t.y. laisvi žmonės. Čia tenka pabrėžti, kad negalima viduramžių žodžių imti dabartine prasme. Frankas tik daug vėliau įgavo "prancūzų" prasmę. Pradžioje, tai buvo tik "amato", socialinės būklės pažymėjimas, atskiriant jį nuo prieto prie žemės "būro", o tas laisvas karys kilmės galėjo būti keltas-gallas, sikambras, šautas, ar pagaliau sen-prūsiai kaip tie mūsų Leudai.

7-as bis Po LIAUDAVARIO I-mo (Lofhaire) kuris gauna Imperatoriaus titulą 817 m., ir LIAUDAVARIO II, 855 m. LIAUDAVARINGIJOS (Lotaringijos) sostan ba-

vics, Louvics, Lovics, Luics, Loys, Louis".

Mano manymu, ta grandis nuo "LUDOVICUS" iki pabaigos yra pilnai priimtina, gi dėl anktyvesniųjų variantų reikėtų vėl peržiūrėti pirminius šaltinius lietuvių kalbotyros šviesoje, išsant daugiau aiškumo mums taip svarbiu "Lietuvos" vardo atsiradimo ir išsivystymo klausimu, ir ypač rikiuojant tuos Liaudavaringijos karalius šioje progresijoje.

10-as bis: Justus Lipsius (Poliorceticon 1559) sako: "LEODEVICUS quasi dicas LIEDEU-VYCK refugium et asylum populi, quem facimus et scribimus hodie LODOVICUM vel LUDOVICUM". Jopaduodamos lytys nuostabiai mažai tepakitusios 1600 metų prasliskus nuo Cezario pirminio užrašo, juose netgi girdima minkšta lietuviška "Liaud" šaknies tarėna. Jo paaiškinimas, jog tas vardas reiškias "liaudies gynėją" pilnai sutampa pirmoj jo daly su mūsų lietuviška tos šaknies prasme, ir netgi nustato tos šaknies "demokratėjimo" datą, kuomet savoką jau pradėdama taikinti visiems gyventojams (populus).

Dėl VYKAS, VYČIUS, VICS, VIX, slavų VIČ galūnės, čia vėl reikėtų gilų studijų jos senoviškai prasmei ištirti. Užtenka tik prabėgoms pastebėti, jog labai klystų tie kurie galvotų, kad mes savo Abramavičius, Gudavičius ir pan. iš slavų esame paskolinę, nes sakyti jog slava ir prancūzams tą galūnę įpiršo, būtų jau absurdas. Matome, jog atsitiko atbulai: jinaiėjo iš Vakarų į Rytus.

(Nukelta į 4 psl.)



- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

A. Merkelis — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
St. Yla — MODERNI MERGAITE	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
J. Juodiš — TAUTOS KELIŲ — paveikslų albumas	\$7.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadu ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PAVAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. SKĖMOS RAŠTAI I tomas	\$6.00
Dambriūnas. Klimas. Schmalstieg — INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	\$7.00
P. Taralis — VILNIAUS RŪBAS — minkštais viršeliais	\$3.00
J. J. Daužvardis — POPULAR LITHUANIAN RECEIPIES	\$2.00

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

“DIALOGAS SU KRAŠTU” (11)

BRONYS RAILA

BALYS AUGINAS

NUO PIRMŲJŲ DIENŲ...

Jeigu santykiuose su žmonėmis ar per diskusijas, pasakius savo nuomonę, jūsų oponentas susijaudina ir šoksta ne savo skirtingą nuomonę ginti, bet pulti jus asmeniškai, įrodinėdamas, kad jūs esat už jį daug blogesnis ir pridaręs nepalyginamai stambesnių nusikaltimų, – galit būti tikras, kad pataikėt, kur jam labai skauda.

Savaime suprantama, tokia oponento laikysena nėra rimta, o tik naivi. Galimas dalykas, kad ir jūs nesat geras žmogus, trauk perkūnas – kartais net ir gana blogas, pilnas ydų ir sunkių nuodėmių. Bet tai nereiškia, kad jūsų blogumas panaikina ar išteisina oponento klaidas, išbaltina jo nuomones ir suktą būdą, atpalaiduoja jį patį nuo atsakomybės, joprinčius padaro teisingais. Ypač kai kalba eina ne apie žmonių gerumą ar blogumą, bet apie jų užimtų pozicijų linkmę ir prasmę.

Tokio naivaus metodo griebėsi ir J. Baltušis, pirmiausiai atpasakojęs mano biografiją prez. Smetonos laikais "buržuazijos valdomoje Lietuvoje", kada "Veiveriuose ir kitur liejosi valstiečių kraujas". Tačiau patys dramatiškiausi sakiniai mano biografijai paskiriami nacių okupacijos laikais. Ir tos vietos man beveik patiko, nes iš tikrųjų reta sutikti tokį talentą, kuris sugebėtų meluoti kiekviename sakinyje ir aiškinti įvykius visiškai priešingai, negu buvo.

Tai yra bolševikinės "dialektikos" beveik šedevras. Tarp kitko, itin dažnas atvejis dabartinės tėvynės valdančiųjų dialoguose su išeivija.

Labai arti prie Hitlerio!

Draugas Baltušis griežtai tvirtina, kad "jau nuo pirmų vokiškų fašistų okupacijos dienų Bronys Raila nubėgo jiems tarnauti" ir tt.

Netiesa, mielasis, – fašistai (tokia Mussolinio itališka partija) Lietuvos niekuomet nebuvo okupavę, o tik vokiški naciai arba nacionalsocialistai. Ir, antra, aš nubėgau pas juos ne "nuo pirmų okupacijos dienų", bet anksčiau. Hitleriui paskelbus karą Rusijai, vokiečių armijos okupavo Lietuvą 1941 m. birželio pabaigoje, o aš į Vokietiją per "žalią sieną" išbėgau 1940 m. birželio 20 d. Vadinasi, lygiai metais anksčiau.

Išbėgau dėl to ir tada kai Lietuvą 1940 m. birželio 15 d. okupavo Sovietų Rusijos raudonoji armija. Išbėgo tada nemažas būrys Lietuvos gyventojų lietuvių ir Vilniaus lenkų, keli tūkstančiai, visi vedini bendro pasiryžimo nepasiduoti Rusijos okupacijai ir kompartijos valdžiai.

Kadangi neturėjau nei laivo, nei lėktuvo, tai mano, kaip ir beveik visų kitų, išbėgimas į Vakarų praktiškai buvo galimas pirmiausiai tik per hitlerinę Vokietiją. Rudeniop pasiekęs Berlyną, netrukus Amerikos konsulatui įteikiau prašymą vizai vykti toliau į Jungtines Valstybes ir gavau jo nurodymus paruošti reikalingus dokumentus. Tačiau tatai nebuvo galima skubiai atlikti karo metu ir visa galutinai nutrūko, Hitleriui paskelbus karą Amerikai. Pagaliau, mano emigraciniai planai greit nusilpo, ypač kai paaiškėjo, kad ne už ilgo lauktinas Vokietijos Rusijos karas ir viltis vėl grįžti tėvynėn.

Man Vokietijoje nebuvo nei jauku, nei labai saugu, – kaip tik dėl tos anksčiau per Valstybės Radiofoną ir spaudoje dažnai vestos propagandos prieš nacizmą Klaipėdos krašte ir prieš hitlerizmą iš viso, o mano pažįstamų Lietuvos vokiečių dar buvau laikomas aiškiu "prancūzininku", dėl ko jie nelabai klydo. Ta prasme abiem atvejais Gestapo valdininkai, tik Vokietijon atbėgus, buvo man padarę priekaištų, nors ir pareiškę, kad dabar Vokietija nesiimsianti asmeniško keršto (be abejo, kad buvau per smulki žuvis). Gestapininkų pažadas buvo ištėsėtas, bet tuo metu nebuvo tikras jų žodžiais.

Kadangi kariaujančiai Vokietijai tada visur jau pradėjo trūkti darbininkų, tai pragyvenimo būtinybės verčiamas, nors nei jų pilietis, nei vokie-

tis, netrukus gavau darbo pradžioje didelėje knygų, laikraščių ir žurnalų leidykloje (beveik pagal savo profesiją – pakuoti knygas ir žurnalus), o vėliau tarnautoju stambioje gyvybės draudimo bendrovėje Vokietijos teisininkų sąjungos kolektyvinių apdraudų byloms tvarkyti. Aišku, kuklią algą už (irgi kuklų) darbą mokėjo tos privačios vokiškos bendrovės (jeigu Baltušiai tas atvejis labai svarbus...).

Beje, Allianz draudimo bendrovės centras, kur dirbau, buvo pačiame Berlyno viduryje. Tik maždaug pusė bloko ligi nacių didžiūnų apgyvento Kaiserhof viešbučio ir tuoju už aikštės – paties Hitlerio kanceliarijos. Taigi, šiuo atveju aštuonias valandas kasdien praleisdavau labai arti prie paties Fuehrerio ir nacionalsocializmo širdies...

Pasyvumas būtų nedovanotinas

Mano paties širdis visomis laisvalaikio valandomis buvo 1940 m. vėlai rudenį Berlyne įsi-steigęs Lietuvių Aktyvistų Frontas, Lietuvos ministro pulk. K. Skirpos butas, protarpiais susitikimai su lietuviais atitinkamose Berlyno kavinėse ir vienu pas kitus apsilankymai privačiuose butuose.

Lietuvių Aktyvistų Frontas (LAF) buvo kariškai politinė organizacija, apjungusi didelę dalį aktyvesnių polėkių lietuvių pabėgėlių, pradedant vol-demarininkais ir baigiant socialdemokratais, einant per tautininkus, krikščionis demokratų, liaudininkus ir, žinoma, daugumą nepartinių lietuvių patri-otų.

Pagrindinis LAF tikslas buvo planingas ruošimasis ir aktyvi pastanga atkovoti Lietuvai nepriklausomybę, pasinaudojant artėjančio vokiečių so-vietų karo proga ir mėginsiant išnaudoti bet kokias susidarysimas tam tikslui atsiekti galimybes. To-kio karo atveju likti mums pasyviems ir tik laukti daugiau negu abejotinų kieno nors malonių atrodė nepateisinama ir nedovanotina. Ta prasme iš Ber-lyno buvo palaikomi atsargūs kontaktai su Lietuvos Diplomatinė Taryba užsienyje ir pagal galimybes stengtasi veiklą derinti, kas tačiau buvo labai sun-ku, keblu ir pavojinga, mūsų Respublikos pasiunti-niams išsimėčius įvairių tarpusavyje kariaujančių kraštų sostinėse ir kai kada žiūrintiems į ateitį iš kitokių perspektyvų.

Apie LAF genezę, sąrangą, kovos būdus ir są-lygas, laimėjimus ir nepasisekimus jo svarbiau-sias iniciatorius ir vadas buv. Lietuvos ministras Vokietijai pulk. Kazys Škirpa, kiek žinau, jau yra veik baigęs rašyti stambų ir dokumentuotą veikalą, kuris už metų kitų gal pasirodys ir spaudoje. Pra-ėjusio karo metu LAF epizodas mūsų laisvės kovų raidoje tebėra vienas iš kontraversiškiausių, dau-gelio nepilnai ir kai kurių visai klaidingai supras-tas, tačiau neabejotinai vienas iš dramatiškiausių, veiksmiškai realiausių ir įdomiausių.

Tad išsamesnė knyga apie jį seniai buvo lauk-tina, nors tai, žinoma, neišsems tolesnių diskusijų ir skirtingų nuomonių.

Neapykanta dėl nepamiršto skausmo

Bet visai neabejotina, kad Lietuvių Aktyvistų Frontas, kaip narsiojo Birželio sukilimo pradinin-kas ir parėmėjas Lietuvoje, ko pasėkoje sovietų vokiečių karo pačiom pirmom dienom netikėtai ir žaibo greitumu galėjo Kaune atsirasti Laikino-ji Lietuvos vyriausybė, yra padaręs aštraus skaus-mo ir žalos tiek Kremlui, tiek ypač Lietuvos bol-ševikijai.

Todėl ir šiandien LAF tebėra jų labiausiai ne-kenčiama ir vis lyg neišnykusi šmėkla. Todėl visi buvę jo dalyviai ir šiandien jų tebešaukiami "ar-šiausiais Tarybų Lietuvos priešais" ir "hitlerinin-kais".

Taip per šimtmečio ketvirtį trimitavo NKVD ir dabar KGB per savo agitpropus. Suprantama, kad ir Baltušis atskambina tuo pačiu unisonu.

Dramblys pro mikroskopą...

(Atkelta iš 3 psl.)

Atrodo, yra nemaža pa-grindo VIČIUS-VICUS ga-lūnė sieti su VYTIES sąvoka. Kaip toliau pa-aiškės, tie Liaudų kar-žygiai, 1000 "draugų" vė-liavom-dragonėm or-ganizuoti (čia turime DRAGUNŲ vardopaaiš-kinimą) ir buvo gyvoji Vytis. Tatai ir pateisin-tų Lipsijaus duodamą "gynėjo" apibudinimą. Tą patvirtina ir patys sla-vai jų lytim VITIAZ – karžygis.

II-as bis: Senprūsiškų LIET-LIAUD ūšaknies vardų bei vietovardžių Vakaruose yra tiek apsu-tu jog, bandant čia juos visus patiekti, susida-rytų knygelė, o ne straipsnis, apsiribokim tik keletu būdingesnių pa-vyzdžių.

LITOVIA, LITAW, LLYDAW, prieš Kristų Galijos šiaurėj (dabar-tinėj Armorique) apgy-venti plotai.

LODEVE (LIAUDU-VIŲ) slėnys prie Mont-pellier, minimas jau 4-

to amž. kronikų, atatin-kas mūsų LYDAVENU-LIAUDUVENŲ slėnį. Tai buvo prūsų (Rutheni) igu-los stovykla romiečių pa-sieny.

LUTTICH, lytis ata-tinkanti 8-10 amž. sla-vų kronikų LIUTIČI ly-tį.

LUTETIA, Cezario už-rašyta tos pat LIAUDIE-ČIŲ lyties, – ankstes-nis Paryžiaus vardas. Tai buvo maža sala, gi-nanti Senos upės perėją-tiltus, ir nesunku įsivaiz-duoti tenai tų pat Parei-

nio Liaudų vėliavos igu-lą. Mūsų apžvalgai besi-vystant, jie vis daugiau išryškės kaip vandens kelių sargybos "specia-listai".

LOTHROC (LIAUDRI-KIS) Danų karalius 851 m.

LEUDOVALD paga-liau, iš Viešpaties ma-lonės LIAUDIES VALDO-VAS, Vyskupas Chilperi-kio laikais (570 m.) Ši-sai malonus dvasiškis iš-laikė visai scribbo nesu-darkytą rašybą: iš v vie-tojų kitur aptinkamų b. Matomai, 6-tam amžiu-je Pareiny dar kalbėta prūsiškai, ir pats scri-

bas tą kalbą suprato.

Sugretinę tą "Vysku-pą" su anksčiau minėtu Šventivaldu, gauname ly-giagrečiai ir Vakarų Prūsuo-se porą daiktinių įrodymų senų kronikų tvirtinimo, jog Rytų Prūsijos karaliai daž-nai apjungdavo dvasinę ant galvos karūną, gi Šventivaldo šventumas suteikia tam pastaram dvasinį, vyskupo rangą. Pal. taip pat Kęstučio "pagonišką" priesai-ką, kur jis jungia kara-liaus ir dvasiškio galią.

Tai tiek kol kas šalti-nių Vakaruose. Priekaiš-tą, jog nuklydome kaž-kur į draustgirį" bei "nieko bendro su Lietu-va neturinčiom šalim" atremsiu taip:

Bešališkas tyrinėto-jas pasižymi tuo, kad ji-sai savo aptinkamos me-džiagos neskirsto, nerū-šiuoja į "gerą" ir "blo-gą", į priimtina ir at-mestina. Jis yra faktų vergas, o ne jų žiaurus tironas; jie veda jį kur norėdami, o ne jis juos stumdo kur tinkamas. Ji-sai seka dažnai vos be-išžiūrimais pėdsakų vin-giais, nei kiek neboda-mas pasekų, nes tik tuo būdu tegali surasti pa-mažu išskylančią tiesą.

Užsimojome ištirti vieną senoviškiausių Bal-tų kalbos Šaknų, kalbos kuri savo ruožtu yra se-noviškiausia Europoj, – na tai tirkime pagrindi-nai, nieko nerūšiuojant nei praleidžiant. Kitaip neapsimokėjo nei pra-dėti. Teisingai didžiuo-jamės savo kalbos se-nove, – bet susidūrus su to teigimo konkrečiais įrodymais, argi mums pritrūktų drąsos "iš pra-eities stiprybės" pasi-semti?

Galiausiai, tokį platų darbą apsiėmę, naudoki-me mūsų tyrimo objek-to dydžiui pritaikintas priemonės, nes jei im-tume dramblių tyrinėti mikroskopu, geriausiu atveju rastume tik blu-sų...

Dabar staiga pasirodo jog tą Lietuvos vardo at-skleidimo žygį pradėjo-me "iš blogos kojos". Negalima juk suplakti Lietuvos Tautos, Lietu-vos vardo ir Lietuvos valstybės. Tai trys at-skiros srytys, kartais visai nieko bendro ne-turinčios. Ypač ryškiai tai pastebime Lietuvos vardo atveju. Jei 1918 me-tu Lietuvos ribose dar galima būtų šiaip taip aiš-kinti tą vardą iš kokios peikės ar upelio, tai su-sidursime su pilnu fias-co, kai tas pats upelis turės tarnauti LITOVIA vardo pateisinimui Pran-cūzijoje.

"Tikimumo spragą" galėsime pašalinti tik ta-da, kai surasime tokią pro-šaknį, kuri tą seno-binį vardą pateisintų ne-tik šių dienų Lietuvoj, bet visur kur tik jis aptin-kamas, ir visais am-žiais.

Todėl turiu prašyti p. Gasio leidimo pareikšti, jog ta prasme jojo 13 šal-tinių prašau pro šalį: Jie Lietuvos vardo pas-lapties nenušviečia. Jie yra susiję su siaurai te-ritorialine Lietuvos Valstybės sąvoka, o yra iš jų pora reiškiančių dar ką kita. Mes gi išė-jome arenon pažadėda-mi ieškoti Lietuvos Var-do pradžios bei pras-mės, – atsimenat?

Kadangi didesnė tų 13 šaltinių pusė Vakarų kil-mės, tai čia mano bandy-ta užkimšti plačiai pra-sivėrusią spragą, nuro-dant daugybę dar likusių Vakaruose, ir parenkant tokius, kurie liečia tos šaknies kaipo Var-do tyrimą, ir tuo būdu gali pagelbėti mūsų už-simojime.

Mokslo disciplinoje ne-pakanka paimti žiups-nelį seniai žinomų cita-tų, ir jas pavartoti ža-liam pavidale, nesuri-šant ir nepaaiškinant jų tiriamo objekto požiū-riu.

Faktas, sako Piran-dello, yra lyg tuščias maišas: kad stovėtų, reikia jis prikimšti pras-mės.

LAUKIMO UGNYS

Mes paliekame trupantį apkasą,
Sargybų degantį būstą
Skausmu liepsnodami, tolstam — —

Svetima ežia —
Paklydę —

Po daugel daugel rudenų
Sąžinė praeities kapus atkasa —
Į širdį atminimai plūsta:
Nugrimzdusi Sala iš vandenų
Iškyla. Gimti krantai

Tolumoje
Žydi — —

Pro šalį plaukia šviesūs
Praeities paskendę laivai —
Svetimų medžių pavėsiuos
Rūdią

Mūsų kantrybės
Šarvai —

Ir tirpsta aisčių avilio vaškas
Besileidžiančios saulės ugnį —
Ant svetimo akmenio blaškos
Mūsų širdis agni —

Saulėlydžių laužas smilksta,
O mes — laukimo ugnį
Dar kalame ginklų vilties —

Pražygiuoja metų vilkstinė —
Ji mūsų pulkų apdulkusias vėliavas
Svetimuos kauburiuos paties — — —



Kompozitorius Bronius Budriūnas

L. Kanto nuotrauka

MOKYTOJUI PAMINKLAS ATIDENGITAS

Vasario 11 d. Los Angeles Jubiliejinio Nepriklausomos Lietuvos paskelbimo minėjimo proga buvo išpildyta kanta-
ta -- Lietuvos Šviesos Kelio -- kuri nevienam ištraukė nuoširdžią aša-
rą. Kantatos garsai pav-
vedžiojo klausytojus po
Lietuvos mokyklas, kur
lietuvis mokytojas, da-
raktorius, tautinio atgi-
mimo ir lietuviybės ugdy-
tojas skiepijo lietuviu-
kams lietuvių tautos di-
džiąsias idėjas -- krikš-
čionybę, aukštą moralę,
jautrumą vargstančiam
ir tautinę sąmonę. Ir
šiandien lietuvis moky-
tojas imasi to sunkaus dar-
bo, norėdamas įdiegti
jaunuoliui mintį, kad jis
priklauso garbingai lie-
tuvių tautai, su seniau-
sia lietuvių kalba, kil-
niais įpročiais ir tradi-
cijomis.

Ta didžia istorine pro-
ga verta prisiminti mū-
sų visuomenininkų pa-
reiškimus, skirtus lietu-
viui mokytojui pagerbti.

ALTS-gos Centro val-
dybos pirm. T. Blinstru-
bas pareiškė:

"Man asmeniškai, bu-
vusiam Lietuvoje moky-
toju, ypač malonu maty-
ti, kad pagaliau ir lietu-

viui mokytojui yra paro-
dytas toks didelis dėme-
sys, jis pastatytas, kaip
retai kada, ant paausk-
tinimo, jis įvesdintas
kaip tautos švietimo ir
auklėjimo vadovas, tau-
tinio išsilaikymo vienas
iš pagrindinių ramsčių,
mūsų jaunosios kartos
lietuviškame kely pa-
laikytojas, pirmutinis de-
monstrantas prieš bolše-
vikų rusų okupaciją ir
priespaudą... Amerikos
Lietuvių Tautinė S-ga
nuoširdžiai dedasi prie
lietuvių mokytojo pager-
bimo, jam reiškia gilią
padėką už kuklų ir reikš-
mingą pasišventimą bei
jo darbui užtikrina savo
pilną paramą... Likimi-
nėje mūsų tautos egzis-
tencijos kovoje reikėtų
mums siekti, kad visa
lietuviška visuomenė
įaugtų į tokį granitą, ku-
rio jokios nutautinimo
bangos neišplautų, kuris
liktų svarbiausiu ginklu
kovoje už mūsų tautos iš-
silavinimą ir sukūrimą
jos laimingos ateities".

Lietuvių Rašytojų D-
jos pirm. rašytojas Aloy-
zas Baronas rašė, kad
lietuvis mokytojas lietu-
vių tautos sunkiausiais
momentais parodė "di-
džiulio atsparumo ir ide-



Mecenatė dr. Birutė Girniuvienė, paskyrusi kantatai sukur-
ti 300 dolerių.

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

LIETUVOS KELIU

Ištrauka iš teksto kantatai
Muziką parašė Br. Budriūnas

PIRMOJI KNYGA

Žemę dar kausto ledu šaltas gruodis,
Širdis dar supa likimas kraupus -
Amžiuos glūdėjęs lietuviškas žodis
Kalba prabilęs pro knygos lapus:

"Aušta pavasaris! Aušta pavasaris -
Laisve tėvynės kas tikit, -
Sūnūs ir dukterys, broliai ir seserys, -
Imkit mane ir skaitykit!"

MOKYKLOS DURYS

Baltos pievos - juodos avys,
Kas išmano, tas jas gano:
Tom avim kiekvienas žavis
Nuo jaunuolio iki seno...

Bėk, berneli, bėk mergele,
Bėk nuo staklių ir norago -
Žiburėlis pro langelį
Spingsi šviečia:

dega, dega
Balto beržo balana -
Šviečia kviečia jos liepsna!

Mokyklų durys uždarytos,
Varpelis neskamba din-din...
Ir gesta vos prašvitęs rytas,
Ir slenka sutemos širdin!

Gesina gestančią balaną
Naktis nakčiausia ir akla.
Ratelio pasaką duzgena -
Motulės vargo mokykla...

RATELIO DAINA

Tai bėga sruogelė
Kaip sniegas balta...
Iš Prūsų knygelė
Slaptai parnešta...

"Žu-žu-žu... žu-žu-žu"
Lineliai linai...
Sūnau, abėcėlę
išmok mintinai!

Jau mirga padangė
Vakare žvaigždė
Ir sutemos dengia
jau A Bė Cė Dė...

Juodi debesėliai
Aukštai danguje...
Padėk abėcėlę
Nutrūko gija...

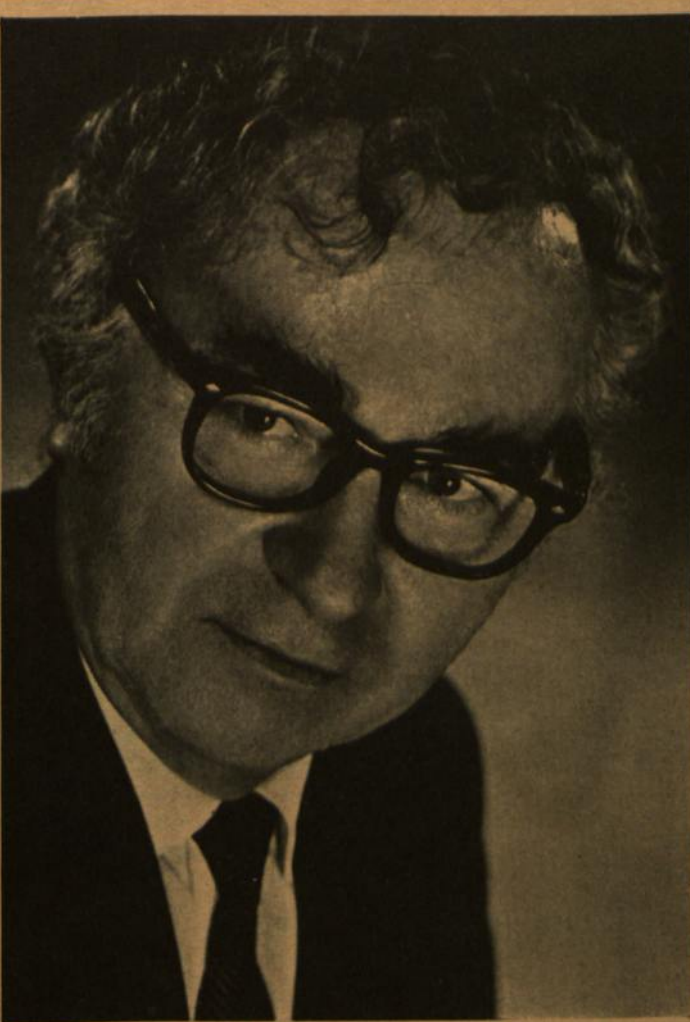
Vaikut, ar nebus gi
Skaityt tau gana?...
O ne!... Ir vėl dūzgia
Ratelio daina.

MOKYTOJO ŽODIS

Baltos pievos - juodos avys,
O aplink žiema gili -
Nieks nebuvo nė sapnavęs
To nė pasakų pily...

Skelbia mokytojo žodis
Ryžtą, virstantį variu, -
Ir pražįsta baltas gruodis
Laisvės džiaugsmo vasariu!

Langas trobelės kaip gintaras žiba -
Kviečia tai mokslo šviesus žiburs -



Poetas Bernardas Brazdžionis

V. Maželio nuotrauka

Renkasi renkas vaikai iš sodybų -
Protų, širdžių būsimųjų būrys...

Atveria knygą, lyg pilį užburta,
Pilną gyvų stebuklingų raidžių -
Žydi pavasaris pasakų burtais,
Pilnos rieškučios šviesiųjų žvaigždžių!

MOKYKLOS VARPELIS

Aukoje ugnies ir kraujo
Savanorių išnešta,
Vėl gyvenimui iš naujo
Aisčių kėlėsi tauta!

Skelbė mokytojo žodis
Ryžtą, virstantį variu,
Ir pražydo gruodo gruodis
Mūsų laisvės vasariu!

Skamba mokyklos varpelis
Din-din-din ir din-din-din,
Neša mokytojo dalią
Lietuvos jaunon širdin.

Baltos pievos - juodos avys,
Kas išmano, tas jas gano:
Tom avim kiekvienas žavis
Nuo jaunuolio iki seno.

GARBĖ TAU, MOKYTOJAU!

Tau ačiū, mokytojau, kad atvėrei langą,
Kur slypi polėkiai ir išmintis žmogaus.
Širdin pasėjai gėrio grūdą brangų,
Kurs auga tartum palaima dangaus.

Vergioj mokei melui nevergauti,
O laisvėj širdį puošt žiedais šviesos, -
Per amžius tu vedei lietuvių tautą
Keliu teisybės, teisės ir tiesos!

O, mokyk, mokyk, mokytojau, vėlei
Mūs sūnus, dukteris, kaip mokei mus:
Parodyk žemės žingsnių abėcėlę
Ir dieviškos minties logaritmus.

Garbė tau, mokytojau, kad atvėrei knygą
Nakčia išmargintą šviesos žvaigždėm...
Širdin pasėtas gėrio grūdas dygo
Teisybės, laisvės ir tiesos raidėm!



Mecenatė dr. Bronė Gruzdienė, paskyrusi kantatai sukurti 275
dol.

alizmo, o taip pat ir čia
nepasiduoda abejingumo
ir poilsio pagundai".

Kanados LB Švietimo
Komisijos pirm. L. Ta-
mašauskas rašė: "... Lie-
tuvis mokytojas tikrai
užsitarnauja tokio pager-
bimo. Jau daug jis nuo-
pelnų užsitarnavo švies-
damas, budindamas tau-
tinę sąmonę dar prieš
atgaunant mūsų tautinei
priklausomybę ir po jos
atgavimo. Bet ypatingą
pagarbą mokytojas užsi-
tarnauja čia, išeivijoje
parodydamas tiek daug
tautinės pareigos, auk-
damas savo laisvalaikį
gelbėti mūsų priaugan-
čią kartą nuo nutautėji-

mo, išauklėti ją lietu-
višką".

Lietuvos Atstovas J.
Kajeckas rašė: "... Mo-
kytojai yra tikrai nu-
sipelnę lietuvių tautinės
ir valstybinės sąmonės
žadinime ir puoselėji-
me. Jie už tai yra nusi-
pelnę tautiečių padėką
ir pagarbą. Gili tėvynės
meilė buvo jų aukos bei
veiklos akstinas Lietu-
vos sutemų ir laisvės
metu".

Vliko pirm. dr. J.K.
Valiūnas telefonu perda-
vė tokią sveikinimą:
"Reiškiu nuoširdžią pa-
dėką lietuviams mokyto-
jams už jų didingą ir sun-

(Nukelta į 6 psl.)



Los Angeles šv. Kazimiero parapijos choras su solistu R. Dabšiu Vasario 16 minėjime pirmą kartą išpildęs Br. Budriūno sukurta kantatą "Lietuvos šviesos keliu". L. Kanto nuotrauka

Mokytojui paminklas...

(Atkelta iš 5 psl.)

kų darbą lietuvybei ugdyti ir linkiu toliau būti ištvermingais iki lietuvių tauta ir tėvynė bus laisva".

Gen. konsulas P. Daužv. vardis rašė laiške sk. valdybai: "... Lietuvių mokytoją labai gerbiu ir jam galvą lenkiu -- už jo pagerbimą detroitiečius sveikinu... Prašau perduoti Mokytojams mano širdingiausių sveikinimus ir tvirčiausių linkėjimus jų ištvermei ir sekmei ruošiant karius lietuvių saugojimui ir Lietuvos laisvinimui".

JAV LB C.V-bos buvęs pirm. J. Jasaitis rašė: "... Tautinės gyvybės išlaikymo darbe lietuvis mokytojas atlieka svarbią ir reikšmingą misiją ir, be abejo, užsipelno pagarbos ir įvertinimo."

Vyskupo V. Brizgio specialiai pasakytas pamokslas, PLB Valdybos pirm. J. Bačiūno ir vicepirm. St. Barzduko kalbos atspausdintos spaudoje, todėl jų čia neminėsimė. Taip pat neminime tų pareiškimų ir kalbų, pasakytų mokytojų pagerbimo - akademijos metu.

ALT S-gos Detroito skyriaus valdybos paprašytos mecenatės ponios prisidėti prie lietuvių mokytojo pagerbimo, organizuojant specialią kantatą, kuri įamžintų mokytojui pagarbą už jo nuopelnus lietuvių tautai dr. Birutė Girniuvienė pareiškė, jog "mes visi turėtume prisidėti prie lietuvių mokytojų pagerbimo, nes jų įnašas į tautinės kultūros aruodą ir į valstybinės sąmonės ugdymą yra labai didelis jei ne pats svarbiausias.

Tuo, kuo aš prisidedu, yra maža padėkos dalelė".

Dr. Bronės Gruzdienės atsakymas buvo greitas ir aiškus: "Sutinku ir prisidedu savo auka, nes mes visi esame tuo, kuo lietuviai mokytojai mus išmokė būti. Be mokytojų lietuvių tauta būtų tamsi ir nekultūringa. Ačiū Tautinei Sąjungai, ir ypač Jums, organizatoriams, kad sudarėte progą pareikšti padėką mokytojui, įamžinant jo vardą meno paminkle - kantatoje".

Šia proga tebūna leista išreikšti padėką visiems, kurie prisidėjo prie mokytojo pagerbimo savo darbu, žodžiu, pinigine auka. Organizacijų ir veiksmų atstovams, kurie patys dalyvavo, pasakydami šiltą žodį, ar raštais. Ypatin ga padėka priklauso mecenatėms, kurios savo auka įgalino įvykdyti už-

sibrėžtą tikslą -- sukurti nemirstamą lietuviui mokytojui muzikinį paminklą. Taip pat dėkojame Los Angeles ALT S-gos skyriaus valdybos p-kui Br. Dūdai, valdybai ir sk. nariams, kurie gėlėmis padėjo kantonatą kūrėjams, tuo būdu teigiamai įvertindami iniciatorių pastangas.

Sukurtoji kandata, reikiama spėti, bus nuolatiniu palydovu rengiamų kultūros kongresų ir apskritai didžiųjų tautinių švenčių progomis. Kantatoje atskleidžiama mūsų tautos kultūros raida, mūsų tautinių siekimų pagrindai, kuriuos sudarė lietuviai mokytojai, daraktoriai ir močiutės prie ratelio. Tad, priimkite Jūs mokytojai, mūsų visų lietuvių išreikštą padėką ir pagarbą. Teskamba amžiais nemirtingoji muzika ir neišraunami žodžiai.

ALT S-gos Detroito Skyriaus Valdyba

KAZIUKO MUGĖ BOSTONE

Skautų mugė, tai tikras jomarkas, kuris tik vieną kartą metuose tegali būti. Sekmadienio rytą -- lyg

Donelaičio Metuose -- darbymetė prasidėjo. Svečiai rinkosi sparčiai. Skautų tuntai išsiriavo visoje sa-



Vida Kleininė sega mugės ženkluką Atlanto rajono vadeivei L. Milukienei. Č. Kiliulio nuotrauka

DRAUGO ROMANO PREMIJOS ĮTEIKIMAS IR GRANDINĖLĖS TRIUMFAS

Dienraštis Draugas skaitytojų lentynų eilėn iškviavo jau septynioliktą premijuotą romaną. Kovo 17 d., Jaunimo Centre buvo įteikta 1000 dol. premija Vytautui Volertui už jo parašytą romaną "Samokslas". Uždangai atsidarius, prezidentė Bindokienė, be priekaištų gerai pravedusi iškilmingą posėdį, Aldona Augustinavičienė, Jury komisijos pirmininkė, perskačiusi jury komisijos protokolą, Gediminas Janula, premijos mecenatas, dr. P. Daužv. vardis, Lietuvos gen. konsulas ir Vytautas Volertas, romano laureatas. Reikšmingą žodį tarė mecenatas Janula ir laureatas Volertas, pastarasis savo kalboje išreiškė padėką už premiją. Gen. kons. dr. Daužv. vardis savo kalboje pasidžiaugė Draugo tradicijomis.

vo didybėje. Tuntininkė V. Kleininė pasveikino susirinkusius, pristatė garbingą viešnią, atvykusią iš New Yorko, Atlanto pakraščio vadeivę L. Milukienę. Ši irgi sveikino ir linkėjo, o skautai ir skautės šūkliais palydėjo. Pakalbėjo ir tuntininkas Č. Kiliulis, o tėvų Komiteto pirmininkas, S. Baltušis perkirpo kaspiną ir kvietė visus į mugę...

O ko čia nebūta! Kasmet vis kas nors naujo, įdomaus... Stalai pilni skautų darytų rankdarbių, kiekviename kampe sukosi ir mirgėjo visokie laimės šuliniai ir žaidimai. Svetainė irgi pilnutėlė publikos, vaišinosi tėvelių pagamintais valgiais. Namuose kepti tortai, kava ir kitokie gardumynai.

Po pietų salė pasidarė per ankšta. Sausakimšai prisikimšo mažų, didelių ir vidutinių. Visi laukė vaidinimo apie "Ali Baba" iš pasakos "Tūkstantis ir viena naktis". Užgėso šviesos ir scenoje pasirodė "strausai". Visus lydėjo plojimai. Pasirodė ir pats Ali Baba su savo žmona Morgana, plėšikai velką turtus į olą ir šydais apsidengusios vergės... Tai pasišventusios ir su didele kantrybe vadovės P. Kalvaitienės nuopelnas. Jai talkininkavo ir muzikinę dalį tvarkė G. Karosaitė. Dekoracijos E. Kleino, o šviesų žaidimas -- A. Bačiulio. Sunku tikėti, kad tokie jauni artistai galėjo taip gerai suvaidinti gana sunkų ir ilgą pačios P. Kalvaitienės parašytą vaidinimą su baletu ir dainom.

Garbė skautams, jų vadovams ir tėvams, kurie savo darbu ir ryžtu pajėgia suruošti tokią didingą, įdomią lietuvišką šventę. (st)

cinu užmoju ir toliau tęsti premijuotos beletristikos leidimą.

Visi kalbėtojai pasakė gražių minčių, bet tebūnie atleista, jei čia jų daugiau necituosiu, nes visų mintys ir dėmesys kryo į laukiamą pasirodant Clevelando "Grandinėlę", nes chicagiškių susidomėjimas ja buvo gana didelis. Su bilietu prie balkono durų atsiradau prieš programą, o į balkoną nebetilpau. Skubėjau apatinėn salėn, ir ten nebeįleido. Pagaliau balkone išspraudžiau tarp Chicago's taut. šokių "Grandies" šokėjų.

Iškilmingam premijos įteikimo aktui pasibaičius, programos vadovė D. Bindokienė pranešė, kad pertraukos nebus, "Grandinėlė", Clevelando Vysk. Valančiaus mokyklos muzikos - lietuviško sceninio šokio grupė, tuoj pasirodys scenoje.

Prie scenos salėje susėdo devyni orkestrantai su įvairiais muzikos instrumentais. Darnia ir skambia melodija jau pasiviliojo publiką. "Grandinėlės" orkestro vedėjas -- J. Pažemis.

Uždangai atsidarius, apšvieston scenon ižengia šokėjai. Pilna salė ir balkonas sustingo, išvydę masę (apie 50) šokėjų, taip sutartinai ir meniškai išpildant šoki, jų pačių orkestrui pritariant. Rodos taip jiems lengva šokti, jog jaunuoliai nėra užsiėmę programos numerio išpildymu, o tik tarp savęs gražiai ir natūraliai žaidžia. Veiduose saulėtas žaismingas džiaugsmas! Ir surink tu visas tokias puikias gražiaveides mergaites ir vikrius - dailius berniukus. Tikrai rinktinis, lietuviškas jaunimas. Jau pirmo šokio baigos pusėje, salė "pasimetė" -- kai kas nebesitenkino audringais plojimais, pradėjo šaukti "valio" ir "bis!"

Pagal programą, pirmoje dalyje buvo išpildyta Kadrilis (sveikinimai, varteliai), polkų, kadrilis (rateliai, polka), Mikitienė, Našlinis Jonkelis, piršlio šokis ir klumpakojis. Tai buvo te-

atrinio, profesinio lygio tautinių šokių pynė. 50 šokėjų pripildydavo sceną, čia vėl sumažėdavo ligi keletos "aktorių", ir taip pynėmis gražiai pereidavo į įvairias grupines šokių variacijas.

Antroje programos dalyje išpildė Kubilo motyvą, tryptinį, vainikėliai, (kompozicija ir paruošimas šiam šokiui Raulinaitienės, muzikos pritaikymas - Babicko) ir jaunimo žaidimas (suknelės stilizavo N. Palubinskienė).

Paskutiniam šokiui stojus, publika nenorėjo su tuo sutikti -- ilgai plojo šaukė "valio"! Stebėjau chicagiškės taut. šokių "Grandies" šokėjus ir šokėjas. Jokio pas juos pavydo, kad "Grandinėlė" geriau šoka! Taip pat stiprai ploja ir šaukia kolegoms clevelandiškams.

Mačiau salėje "Lietuviai Televizijoj" ved. T. Šluta, nenuleidžiant filmavimo aparato programai vykstant. O kai sutikau jį po programos, su jautrumu sako: "Ašara kliudė filmavimui šokių! Jaudino žavingi šokiai ir jaudinausi, kad vis dar neturiu garsinio filmavimo aparato. Tik pagalvok: negalėti nufilmuoti tokią gražią programą kartu su gražia muzika..."

Džiugu, kad Draugas premijų įteikimo proga kasmet duoda gerą, aukšto lygio programą.

Juozas Šlajus

HELP WANTED MALE

MEN EXPERIENCED IN Turning Broaches, O. D. Grinding Broaches, or Surface Grinding Broaches. Apply at Plant U. S. BROACH & MACHINE CO. 20201 Sherwood Detroit, Mich. (31-33)

F E M A L E

WOMEN SEWERS WANTED Work at home doing simple sewing. We supply materials and pay shipping both ways. Good rate of pay. Piece work. Write --Dept. D. Jamster Industries, Inc., 100 Ashman, Sault Ste. Marie, Mich. 49783. (33-39)



Mugėj prie laimės šulinio Audrė Eikinaitė ir Daiva Veitaitė, Č. Kiliulio nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vienų metų taupymo laikštus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING JOHN J. KAZANAUSKAS, President





STOKITE Į LIETUVIŲ KULTŪRINIO DARŽELIO VEIKLĄ

Lietuvių kultūrinio darželio sąjungos metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 21 d., Lietuvių salėje, 2 val. po pietų.

Kviečiami naujų draugijų atstovai ir pavieniai veikėjai stoti į Lietuvių kultūrinio darželio veiklos tęsėjus, nes tai garbingas darbas globoti tokių paminklinį darželį savo tautos didvyrių, ko panašaus niekur pasaulyje nėra.

Nariu gali būti pavieniai asmenys, greta draugijų atstovų; visi moka po \$1 metuose.

Darbo yra labai mažai, nes darželiai yra miesto žinioje ir priežiūroje. Visi tautiniai darželiai turi Federaciją, atstovai tenka apie 10 kartų metuose pasposėdžiai, ir prisidėti prie metinių darželiuose rengiamų iškilmų.

Savo tarpe lietuvių darželio atstovai išsirenka valdybą ir Federacijai sumoka \$10 metinio mokesnio.

Kultūrinių Darželių Federacijos naujai išrinktos valdybos įvesdinimui rengiama vakariene balandžio 25 vakare, Mid-Day Club. Asmeniui kainą \$4.50. Turime gerą pasirinkimą namų naujosios parapijos rajone ir Clevelando priemiesčiuose. Taip pat imame namus pardavimui visuose spalvotų rajonuose.

J. ŠIRVAITIS

Wm. T. Byrne
Real Estate

KE 1-4080 — namai,
MU 1-6100 - įstaiga.

rédami savo tokį didingą darželį, mes privalome gausiau pasirodyti. Kreipkitės į lietuvių darželio valdybos narius užsisakymui vietos, AN 1-0969, arba MU 1-9404. K. S. Karpus, pirm.

• Tautybių Sąjūdžio susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 27 d., 7:30 val. vak. Bohemian Hall salėje, Broadway Ave.

Susirinkimo dienotvarkėje Pavergtųjų Tautų Savaitės (liepos mėn.) įspūdingas minėjimas ir reikalingi tam pasiruošimai. Be to, bus svarstomi įvairūs kiti su Sąjūdžio veikla susiję klausimai.

Po susirinkimo čekų visuomenės atstovai ruošia vaišes.

Lietuviai prašomi skaitlingai atsilankyti.

• Anthony Bartkus, gyv. 448 E. 148 gt., mirė Clevelande ir kovo 23 d. buvo palaidotas Kalvarijos kapinėse.

• Algimantas Motiekaitis ir Andrius Kuprevičius ruošia kamerinės muzikos koncertą kovo 26 d., 8:30 val. vak. Cleveland Music School Settlement salėje (Magnolia Dr.).

Čelistas A. Motiekaitis šiuo metu groja Pittsburgho Simfoniniame Orkestre.

Abu aukšto lygio muzikos menininkai išpildys Beethoveno, Prokofjovo ir Griego kūrinius.

Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama šio vertinogo koncerto pasiklausyti.

ALT SKYRIAUS METINIS SUSIRINKIMAS

Clevelando ALT skyriaus atstovų metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 7 d., 12 val. (tuoj po pamaldų), Lietuvių Klubo apatinėje salėje, 6835 Superior Ave.

Bus metinės veiklos apyskaita ir pranešimai bei naujos valdybos rinkimai.

SUSIRINKIMAS IR VAKARIENĖ

Kovo 26 d. (antradienį), 6:30 v. v. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Clevelando sky-

BALFO RINKLIAVOS ŽINIOS

1967 metais BALF Clevelando skyriui auکوjo žemiau išvardintieji asmenys. Nario mokesčiai pridėtas prie aukų sumos.

Šia proga skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams ir visiems tiems, kurie nors ir nebūdami skyriaus valdybos nariai prisidėjo prie aukų rinkimo, Ačiū.

Aukojo:

\$110,00 -- Pranas Aleksandravičius.
\$100,00 -- Dr. Antanas ir Irene Jasys, Dr. Juozas Skrinska.

rius rengia narių ir svečių su ponionis vakariene (smorgasbord) — susirinkimą Smith's restorane, Coral Room A, East 222nd Street ir Lake Shore Blvd., Euclide.

Primenama, kad šis susirinkimas bus paskutinis prieš ALIAS suvažiavimą Clevelande gegužės 30 d.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaušite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Išnuomojami šeimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, šv. Jurgio parapijos rajone, virš Superior Saving banko patalpų. Teirautis telefonu: 431-2497.

PARENGIMAI CLEVELANDE

BALANDŽIO 20 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos metinis balius.

BALANDŽIO 27 D. Adv. A. Olio pagerbimo akademiją. Rengia ALT S-gos skyrius, Pradžia 7 v.v.

BALANDŽIO 28 D. parengimas senelių namų Putname statybai paremti.

GEGUŽĖS 25 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos mokslo metų pabaiga ir Aukuro ansamblio koncertas.

GEGUŽĖS 30 - BIRŽELIO 1 D. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas ir balius Cleveland-Sheraton viešbutyje.

BIRŽELIO 30 D. LVS Ramovė rengia gegužinę p. Visockio sode.

RUGPĖDŽIO 11 D. -- Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo gegužinė šv. Juozapo parke.

RUGSĖJO 28 D. Dirvos rengiamas jaunųjų talentų vakaras.

SPALIO 5 D. Grandinėls koncertas Slovėnų salėje.

SPALIO 19 D. -- Lithuanian Village metinis koncertas - balius.

LAPKRIČIO 16 D. L.V.S. Ramovė Clevelando sk. rengia Kariuomenės Šventės minėjimą.

HELP WANTED MALE

FOREMAN
Require man familiar with all phases of job shop machining of cold heading steel tooling. Supervisory experience helpful but not necessary. Excellent opportunity for right man.
BELL TOOL INC.
24539 West Warren
Dearborn Heights, Mich.
(313-35)

WANTED EXPERIENCED
DIEMAKERS & MACHINISTS
Day work. Steady work for qualified men. Fringe benefits.
WERNER TOOL & MFG. CO.
12326 E. McNichols Rd.
Detroit, Mich.
313 -- 526-6022
(28-37)

\$55,00 -- V. Urbaitis.

\$51,00 -- Dr. Jonas Mačiulis.
\$50,00 -- Dr. V. ir V. Adomavičiai, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas, Inc., Dr. W.H. Bložė, Dr. Vytautas Karoblis, Dr. Ed. Lenkauskas, Juozas ir Marija Mikoniai, Dr. J. Miliauskas, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija.

\$43,00 -- per Romą Degesienę -- 1940 m. Lietuvoje medicinos studijas pradėjęs kuras.

\$31,00 -- Dr. H. Brazaitis, Dr. A. Martus, Dr. Jonas ir Aldona Sandargai.

\$30,00 -- Amerikos Lietuvių Bendruomenės I Clevelando Apylinkė, Antanas Garka, Alfonsas Steponavičius.

\$26,00 -- L. Banis, Jonas Kristolaitis, Balys Steponis.
\$25,00 -- V. ir M. Apaniai, Amerikos Lietuvių Bendruomenės II Clevelando Apylinkė, Dr. J. Šonta.

\$22,00 -- Julius Janulis.

\$21,00 -- Dr. V. Gruzdys, Dr. E. Juodėnas, Jonas P. Vaičaitis, Petras ir Ona Žilinskai.

\$20,00 -- H. Bankaitis, "Gražinos" Skaučių Draugovė Clevelande, Jonas Lipnis, C. ir I. Šatkauskai, G. Žebertavičius.

\$17,00 -- Dr. J. ir I. Stankevičiai.

\$15,00 -- Aleksas A. Apanius, Dr. A. ir V. Butkai, Jonas ir Danutė Dundurai, Rasa Eidukaitytė, Alfonsas Karklius, Leonas Kezenius, Andrius ir Eugenija Mackevičiai, Dr. A. K. Pautienius, Vladas J. Plečkaitis, Pranas ir Marija Puškorai, Dr. A. Savičionas.

\$12,00 -- J. ir A. Augustinavičiai, Vytautas ir Aldona Kamantai, Antanas ir Aldona Kavaliūnai, Donatas ir Irena Mašiotai, V. ir J. Steponavičiai.

\$11,00 -- Petras ir Paulė Balčiūnai, Anicetas A. Balys, O. Čiurlionienė, Jonas F. ir Juzė Daugėlai, V. Geležionas, Vincas Juodvalkis, V. Kasakaitis, Dr. A. Kisieliū, V. Kizlaitis, Petras Mikolūnas, Alfonsas ir Ona Mikulskiai, A.P. Mullolis, B. Navikas, Alg. Penkauskas, Antanina Puškoraitė, V. ir H. Senkai, Julius Stanšikis, D. Trimakas, V. Valys.

\$10,00 -- A. Alkaitis, ALT S-gos Clevelando Skyrius, S. ir P. Ambrazevičiai, Dr. A. Aželis, K. Balaišis, J. Balbatas, Vincas Bartuška, Petras ir Natalija Bieliniai, Antanas Bujokas, Petras Cigas, J. ir S. Čyval, Vladas Čyvas, Vladas Dautartas, Dr. D. Degesys, D.L.K. Birutės Draugija Clevelando Skyrius, Antanas Dovydaitis, P. Drabišius, Adelė Galbutienė, K. Gelažis, Zenonas Gobis, Jonas Gudėnas, Alg. Gylys, Ed. Ilenda, M. ir D. Ješmantai, Pranas Joga, S. Jurgutavičienė, Juozas Kaklauskas, F. Kaminskis, Ben. Karklius, Ona Karnienė, K. S. Karpus, Juozas Kasperavičius, Ed. Kersnauskas, Petras Kliorys, V. ir S. Knistautai, Juozas Kubiliūnas, L.R.K.S. - 142 kuopa, Adolfas Masilionis, V. Maurutis, Dr. S. ir Giedrė Matai, B. ir A. Maželiai, Petras Maželis, Antanas Nasvytis, Zenonas Obelenis, Juozas Pivoritūnas, Pranas Razgaitis, Dr. Zigmantas Sabaitis, S. Slabokas, P. Skardis, SLA 136 kuopa, Julius R. Smetona, D. Stankauskas, P. Stravinskas, A. Styra, Dr. S. Sviderskas, Jonas ir Adelė Šiaučionai, V. Šenbergas, Albertas Vaitėnienė, Antanas Valaitis, Ed. Varekojis, Jonas Virbalis, Ignas Visockas, Rapolas Valodka, Petras Zigmantas, Romas Zorska, Juozas Žemaitis, K. ir O. Žygal.

\$8,00 -- S. Melsbakas, Mykolas Smelstoriū.

\$7,00 -- J. Blaškevičius.

\$6,00 -- Augulijų šeima, A. Baltrukenienė, Stasys ir Albinas Barzdukai, Alg. Daugirdas, V. Gedgaudas, Jurgis Inčiūra, H. Idzelis, Jack (pavardė neįskaitoma), J. Jakštas, Vincas Juodis, P. Kaunas, V. Matulionis, K. Martinėnas, Edmundas Mazys, P. Mikšys, Jonas Mokus, F. Modestavičienė, Steponas ir Juzė Nasvyčiai, Vl. Palubinskas, J.P. Palukaitis, Dr. V. Puškorius, Juozas Stempužis, Albertas ir Ileana Sušinskai, A. Šalkauskas, Jonas Švarcas.

\$5,00 -- Estera Alšienienė, Jurgis Apanavičius, Raymondas Apanavičius, Stasys Astrauskas, Vladas Bačiūnas, Vytautas

Bakūnas, Aldona Balčiūnaitė, Mečys Balys, A. Bany, Jonas Barniškis, V. Benokraitis, Vytautas Bilionas, V. Bilionas, V. Bruožis, Antanas Buknis, Dr. E. Butrimas, Stasė Čipkienė, Vytautas Cviniskas, Juozas ir Monika Damušiai, J. Dautartas, Zenonas Dužmanas, Antanas Gailiūšis, Kazys Gaižutis, K. Gaižutis, B. Garlauskas, M. Gecevičius, Vladas Gelažius, Ona Geležionienė, Vytautas Giedraitis, Grinciai, Aldona Gudėnienė, F. ir E. Eidimaitis, Kazys Eidukaitis, Kazys Elmūtis, Genė Ignatavičienė, St. Ignatavičius, Martha Ivanauskas, Zigmantas Jakulis, Juozas Jasinevičius, Petras Jocius, Antanas Jonaitis, Ant. ir V. Jonaičiai, Jonas Juodisius, Vincas Juodvalkis, Petras Jurgutavičius, Juozas ir Ona Kalvaičiai, J. Kamaitis, K. ir Jonė Karaliai, Albinas Karsokas, Antanas Kasperavičius, A.J. Kasulaitis, J. Kašuba, Vladas Kaunas, V. ir O. Kavaliūnai, J.P. Kazlauskas, F. Klimaitis, J. ir J. Kunevičiai, Regina Laniauskaitė, Simonas Laniauskas, Jonas Lepeckas, Otonas Liutkus, Adolfas Lūža, Vytautas Mackauskas, Pranas Mainelis, A. ir S. Malėnai, Kazimieras ir Mare Maslauskai, Dr. Jonas Maurukas, V. Mazoliauskas, Vytautas Mažeika, Kazys Mažonas, St. Mikalauskas, Antanas ir Aleksandra Mikolūnai, Vytenis Miškinnis, Ignas Mullolis, Bronius Nainys, Kazys Narbutaitis, J. Naujokaitis, Fel. ir Elena Navickai, V. Palūnas, Jonas Pavėmis, Zigmantas Peckus, Pranas Petrakis, Juozas Piktūna, Vytautas Pliodžinskas, J. Rastenis, Juozas Riškus, V. ir O. Ročiūnai, A. Rukšėnas, Ona Rumbutienė, K. ir A. Sadauskai, Bronius ir Regina Snarskai, Gintas Sniečkus, Juozas Sniečkus, Linas Staškūnas, Džiugas Staniškis, I. Stankevičius, Juozas Stimburs, O. ir V. Samatauskai, Jonas Šarkauskas, Aleksas Šemeta, K. Širvinis, V. Taraška, K. Tijūnėlis, K. Titas, Petras ir Marija Titai, Jonas Urbaitis, Vincas Unguraitis, D. Vaičiūnas, P. Vilkas, M. Vinclovas, V. Vinclovas, Jonas Žiaunys, Juozas or O. Žilioniai, Jonas Žygas.

\$4,00 -- Antanas Garmus, Jurgis Kuzas, J. Pauža.

\$3,00 -- Mečys Aukštuolis, Jonas Baranauskas, Edv. Bliu-

mentalis, Vladas Braziulis, Ignas Gatautis, Vaclovas Gecevičius, Petras Ežerskis, Igoris Itomlenskis, Juratė Karaliūtė, Julius Kazėnas, A. Kijauskas, Džinaras ir Mirga Kižiai, Agota Laniauskaitė, Juozas Liūma, J. Lozoraitis, St. Lukas, Vaclovas Melinauskas, Povilas Naukušas, Aldona Raulinaitienė, Stasys Šalya, Pranas ir Elena Stempužiai, J. Stoškus, Stasė Urbonavičienė, Juozas Vaičius, Adelė Verbylaitė.

\$2,00 -- Saulius Abraitis, Jonas Andrijauskas, V. Amsiejus, Balys Auginas, B. Augustinavičiūtė, Barbora Bacevičienė, Vladas Bacevičius, B. Bernotas, Ant. Berzinskis, Pranė Butkuvienė, J. Chaleckienė, Alfonsas Cijunskas, S. Dulieba, Vl. Gelažius, Vincas Gelgotas, Juozas Gražulis, A. Juodvaldienė, Juozas Kaunas, Antanas Koklys, Vl. Maslauskas, V. Markevičius, Sal. Nastopka, Vitas Neimanas, Stasys Orantas, Uršulė Roversteinienė, K. Palubinskas, Z. Pivoritūnas, Jonas Sajevičius, Albertas Sumakaris, A. Šaltenis, Wilhelmas Valdukaitis, Ignas Verbyla, Mrs. Daniel Young.

\$1,00 -- Algima Augustauskienė, Jonas Baleika, Ignas Belzinskis, Stasys Čipkus, Ben Dovydaite, A. Gecevičius, A. Kazlas, B. Klimas, Vl. Kancius, Vladas Krivickas, Balys Lauce, Em. Maciauskas, Juozas Maciauskas, Juozas Merkyš, Jonas Milas, Jonas Montvila, Kazys Piktūna, V. Rutkauskas, Juozas Sadauskas, Anicetas Strimaitis, Ver. Valaitienė, Uršulė Verbylaitė, Smulkiais surinkta \$1,70.

Dėl pastebėtų šitame sąrašė netikslumų prašome kreiptis į Balfio skyriaus valdybos išdėdintą -- Vincą Akelaitį, 634 E. 124 St. Telefonas: 851-0934, arba bet kurį valdybos narį.

Balfio Skyriaus Valdyba (sk)



Skaityk ir platink
DIRVĄ

TIMELESS LITHUANIA

Buv. JAV pasiuntinio Lietuvoj
Hon. Owen J. C. Norem
knygos antroji laida

Tai nėra vien tik istorijos vadovėlis, bet nuoširdaus lietuvių draugo ir lietuvių tautos istorijos objektyvus stebėtojo vaizdas, patiekta anglų kalboje.

Knyga tinkama ne tik kaip dovana amerikiečių draugams, bet ir mūsų jaunimui, Lietuvą liečiančias problemas suprantančiam angliškai ir sugebančiam tas problemas tinkamai panaudoti ir skleisti.

TIMELESS LITHUANIA gaunama
DIRVOJE.

6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

ir pas knygų platintojus.

KAINA 4 DOL.

Užsakant paštu, prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

CLEVELAND, Ohio

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS MINĖJIMAS ROCHESTERY

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas Rochesteryje buvo pradėtas tradicine lietuvių radijo vokalėde, kurią anglų ir lietuvių kalbomis pravedė Raimundas Kiršteinis. Iš juostų buvo perduoti JAV atstovų rūmų pirm. J. W. McCormack ir Alto pirm. Eugenijaus Bartkaus sveikinimai. Studentų vardu žodį tarė vietos skyriaus pirm. Jonas Šipaila. Iškilmingose pamaldose, kurias atnašavo kun. Liudas Januška, tai dienai pasakęs pritaikintą pamokslą, giedojo po ilgesnės pertraukos LB choras, vadovaujamas Jono Adomaičio, vargonais



Solistė Vlada Sabalienė Vasario 16 minėjime dalyvavusi meninės programos išpildyme. Dr. J. Dėdino nuotrauka

pritarant Raimundui Obaliui. Solistė Birutė Čypienė sugiedojo giesmę "Malda žuvusiems". Organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis.

Po pietų iškilmingas minėjimas vyko šv. Jurgio parapijos salėje. Po kun. Liudo Januškos maldos ir sugiedotų abiejų himnų, minėjimą atidarė Alto vicepirm. dr. Vladas Lelis, kuris pakvietė Birutę Litvinienę praradę programą ir pristatyti atsilankiusius žymesnius svečius. Po paaiškinimo angliškai šios dienos prasmės, buvo priimtos rezoliucijos Jungtinės Tau-

toms ir prezidentui L. Johnsonui, prašant kuo greičiau iškelti Lietuvos bylą, taip pat pareiškiant pritarimą dabartinei JAV Vietnamo politikai, kovojant prieš tarptautinį komunizmą. Pirmasis žodį tarė nuoširdus lietuvių bičiulis Washingtono, vietos kongresmanas Frank Horton, eilę metų gynęs Lietuvos reikalus atstovų rūmuose. Toliau kalbėjo miesto burmistras Frank Lamb (pažymėtina, kad klebono kun. Pr. Valukevičiaus iniciatyva virš miesto rotušės plėvėsavo lietuviška trispalvė), miesto tarybos nariai Kress ir St. May. Žodžiu sveikino dar latvių, vengrų ir ukrainiečių atstovai, raštu — estai, New Yorko valstijos kongresmanas R. Lill (išrūpinęs iš gubernatoriaus lietuvių dieną). Pagrindinis minėjimo kalbėtojas buvo Algirdas Kasiulaitis iš Clevelando.

Po oficialiosios dalies sekė gana plati ir įvairi meninė programa, kurią pravedė Vytautas Žmuidzinaitis. Solistė prof. Vlada Sabalienė su įsijautimu sudainavo



Kongresmanas Frank Horton, didelis lietuvių bičiulis, kalbėjęs Vasario 16 minėjime Rochesterio.

J. Navakausko "Kai lekia į tėviškę gervės", K. Kavacko "Mano žemei", "Gero medžio atžalos" ir "Pavasaris", Schuberto "Laišką" ir ariją iš Puccini "Madam Butterfly". Akomponavo muz. Zen. Nomeika. Niekur neišspausdintą vieną iš pasakutinių Mykolo Putino eilėraščių, sukurtą žuvusiems pagerbti, išpūdingai perdavė Pranas Puidokas. Deklamacijose dar pasirodė Jūratė Krokytė ir grupiniai, gražiai aktorė Izabelės Žmuidzinaitienės paruošti, lietuvištinės mokyklos mokinukai.

Didžiausią meninės programos dalį atliko populiarius LB choras, vadovaujamas Jono Adomaičio, akomponuojant Kęstutui Saladžiui. Išpūdingai suskambėjo, nevienam nubraukus ašarą, "Šiaurės pažaistės" žodžiai: "Lietuva, mano šiaurės pašvaistė ir gėlė sidabrinių rytų, kas krauju tavo veidą nulaistė ir ko liūdi prie kryžkelės tu" (žodž. B. Brazdžionio, muz. St. Sodeikos). Toliau sekė "Tėvynės gėlės" (žodž. B. Brazdžionio, muz. St. Gailevičiaus) liaudies daina, harmonizuota J. Dambrausko "Apynėli žaliaisai", populiarioji "Karvelėli mėlynasai" (žodž. Vinc. Kudirkos, muz. Č. Sasnausko), solo dainuojant kun. L. Januška ir pabaigai didelį įspūdį susirinkusiems paliko pirmą kartą Rochesterio išpildytas Br. Budriūno kūrinys (Bern. Brazdžionio žodžiai) "Mano protėvių žemė", didingai išpildytas choro su soliste Birute Čypiene.

Per pertrauką ir po minėjimo susirinkusieji galėjo pasigrožėti filatelisto Vlado Keibos puikiai su tvarkyta lietuviškų pašto ženklų parodėle. Salėje minėjimo metu Altui surinkta 1276.61 dol.

Minėjimas, kaip ir kiekvienais metais, surengė vietos Alto valdyba. Paminėtina, kad žymusis Rochesterio lietuvių veikėjas Petras Norkeliūnas, kuris skyriui ir Balfui pirmininkavęs 25 metus (!), dėl ligos turėjo pasitraukti iš savo taip sąžiningai ir su dideliu kruopštumu atliktų pareigų, buvo paskelbtas tų organizacijų garbės pirmininku. Dabartinę Alto valdybą sudaro: pirm. Juozas Jurekus, vicepirm. prof. dr. Antanas Klimas, dr. Vladas Lelis, sek. Vitolis Litvinas, izd. Antanas Sabalis ir narys Bronius Krokys. km)

• Būdingą sukaktį švenčia gyvi likusieji Stutthofio koncentracijos stovyklos prieš 25 metus išsiųsti 46 įvairių Lietuvos gyvenimo sričių atstovai.

Labai maža dalis jų gyvųjų tarpe. Išmėtyti ir jie po visus pasaulio kontinentus. Vieni Lietuvoj, kiti Amerikoje, o Vyt. Meilus nusidangęs net į Japoniją.

Koncentracijos stovyklose patekusiųjų masė, 46 sudaro tik mažą dalelę Lietuvai uždėto eršėčių vainiko. Gal todėl mažai kas juos ir beprisimena. Tik "Darbininkas" vasario 19 vedamuoju laiko juos simbolinėmis aukomis ir kace tuose pradėtų kančių branduoliu. Ir jie buvę suimti už tautos įvykdytą pasipriešinimą, kai tūkstančiai po to (jau komunistų) buvo suimti, kad pasipriešinimo negalėtų būti.

Tik retą mirtin iškelia vusį beprisimenam. Gailla. Įvairiausias sukaktis švenčiant, negi tik iškilnesnieji profesoriai prisimintini. Kai kurioms organizacijoms turėtų lygiai brangūs būti ir majoras, Vilniaus viceburmistras Bronius Gri-



Lietuvių Fondo vakarienė gen. konsulas dr. P. Daužvardis, inž. Valdas ir Alma Adamkavičiai ir kt. V. Noreikos nuotrauka

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS SEKMINGA VAKARIENĖ

Šių metų kovo 10 d. į Kilų restoraną susirinko virš 150 Lietuvių Fondo šeimos naujųjų narių, nešini tūkstantines ir šimtines.

Šią LF vajuos vakarienę pradėjo Tarybos pirmininkas dr. G. Balukas šiltu sveikinimo žodžiu pažymėdamas, kad šiais sukaktuviais metais Lietuvių Fondas ryžtasi paaugti virš pusės milijono dolerių ir tik visų lietuvių bendromis pastangomis pasieksime užsibrėžto tikslo. Pažymėjo, kad atmintinio medalio išleidimas gražiai propaguoja Lietuvos vardą.

Valdybos pirmininkas dr. A. Razma sveikindamas vakarienes dalyvius, džiaugėsi jos sėkmę, painformavo apie LF augimą, pažymėjo, kad LF yra geros vadovybės rankose ir turi viltį, kad LF savo tikslą pasieks ir kvietė visus taurius lietuvius jungtis į Lietuvių Fondo šeimos narių tarpą.

Plačiai jau kalbama apie gražiai išleistą trečiosios serijos atmintinį medalį, kuriame atžymėta mūsų valstybės nepriklausomybės atkūrimo ir nepriklausomybės metų laikotarpis. Šiuo reikalu vakarienėje išsamų žodį tarė medalio išleidimo finansuotojas dr. Poškus, pažymėdamas, kad medalis turi didelės reikšmės propaguojant Lietuvos vardą svetimųjų tarpe.

Dr. Razma pakviečia uolų LF vykd. vicepirmininką ir medalio sumanytoją A. Rėklaitį, kuris Lietuvių Fondo vardu perskaitė įteikimo aktą, o medalį įteikė dr. Poškus šios vakarienes garbės svečiu ir jos globėjui generl. kons. dr. Petrui Daužvardžiui, o poniai J. Daužvardienėi ponai Balukienėi įteikė rožių puokštę.

Gen. kons. dr. Petras Daužvardis sveikino Lietuvių Fondo darbuotojus, gerėjosi atliktais darbais, dėkojo už medalį ir išskėlė jo reikšmę, pažymėdamas, kad Lietuva juridiniai tebėra laisva ir nepriklausoma valstybė, tik okupanto pagrobta. Jeigu nebūtų nepriklausomos Lietuvos, šiandien nebeegzistuočių laisva-

jame pasaulyje ir Lietuvos atstovybės. Linkėjo LF šeimai dirbti lietuvių išlaidoms labai ir aktyviai jungtis į laisvės kovą.

JAV LB Centro Valdybos pirmininkas inž. Br. Nainys prisiminė pirmųjų LF vyrų ryžtą ir pastangas, sveikino už kilnius darbus ir pažadėjo LB visokeriopą paramą.

Tolimesnei vakarienes eigai vadovauti dr. A. Razma pakvietė dr. J. Kauną ir dr. P. Kisielių.

Čia vajuos vykdymo komitetų pirmininkai pristatė naujus narius ir tuos, kurie savo įnašus padidino. Naujų narių tarpe įamžinti mirę ar nukankinti vyskupai Vincentas Borisevičius, Pranciškus Ramanauskas ir Petras Maželis. Juos įamžino Virkutis iš Brighton Parko. Vytautas Orentas tūkstantine įamžino savo gerąją gyvą motinėle 85 metų, nes ji labai sielojosi ir vertino fondo idėją.

Į LF įstojo su tūkstantine dr. A. ir agr. A. Ruibiai. Įnašus padidino: dr. Balukas iki 2000 dol. Julius Pa-

kalka iki 1000 dol. Dr. B. Poškus iki 1500 dol. Dr. D. P. Jarai iki 1300 dol. Fondo narių eiles padidino čia gimę ir augę lietuviai Stenley ir Irena Balzekai ir Casimer G. Oksas įnešdami po šimtinę.

Viso Lietuvių Fondo vajuos vakarienes metu surinkta 14,000 dolerių. Kapitalas jau prašoko 440,000 dol. ir narių turima virš 1900.

Pažymėtina, kad šią vajuos vakarienę finansavo savomis lėšomis dr. A. Razma, dr. G. Balukas, dr. F. Kaunas, dr. K. Ambrozaitis, dr. B. Poškus, dr. P. Kisielius, dr. P. Jaras, dr. V. Tauras, dr. J. Valaitis ir dr. A. ir agr. A. Ruibiai.

Vakarienei baigiantis dr. A. Razma išreiškė nuoširdų padėką visiems šios vakarienes dalyviams, prisidėjusiems prie LF augimo savo įnašais.

Vakarienei praėjo jaučioje nuotaikoje ir ryžto ateities darbams ženkle. Joje dalyvavo mūsų visuomenininkų, spaudos žmonių ir Lietuvių Fondo uoliai talkininkai. Jurgis Janušaitis

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Šiais Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktuviais metais mecenatas SIMAS KAŠELIONIS DIRVOS novelės konkursui skiria dvi premijas: I — 300 dolerių ir II — 150 dolerių.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą ir turinį patiems pasirinkti, tačiau šiais sukaktuviais metais premijuojamos novelės turėtų būti patriotinio pobūdžio literatūriniai kūriniai.

ILGIS. Novelės rankraštis turi būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys pagal novelės siužetą ir meninę vertę.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai turi būti paruošti tik rašomąja mašine ir pasirašyti slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdamos voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

LAIKAS. Paskutinė konkursiniams rankraščiams įteikti data: 1968 m. gegužės 31 d.

JURY KOMISIJA. Sudaryta iš trijų asmenų, ji visiškai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateiktų novelių nepremijuotina, premijos ar premija šiais metais neskiriama, perkeliama į ateinančius metus ir panaudojama greta eilinės ateinančių metų premijos.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui ar laimėjusiems autoriams 300 dolerių ir 150 dolerių premijos bus įteikiamos 1968 metų rudenį. Konkursko skelbėjas Dirvos laikraštis turi teisę premijuotąsias noveles be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autoriai gali premijuotąsias noveles spausdinti antruoju leidimu arba jų siužetais rašyti dramas, poetas ar romanus.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.



Dalis Rochesterio LB choro su dirigentu Jonu Adomaičiu ir solo partiją atlikusiu kun. Liudu Januška. Dr. J. Dėdino nuotrauka

A. A.

L. K. Kūr.-Savanoriui

kapitonui JUOZUI MARČĖNUI

mirus, jo giminėms Lietuvoje ir čia Amerikoje reiškiamame gilią užuojautą

Detroito Skyriaus k.-savanoriai ir ramovėnai